

ပျံ့နှံ့လီပာ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်အလံာ်န့ၣ်ကျဲ

တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်လၢကမၤစၢၤန့ၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးန့ၣ်တၢ်အိၣ်မူအိၣ်ဂဲၤဃုာ်ဒီး

တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢန့ၣ်လိာ်ဘၣ်အိၣ်

Wisconsin
Department of Health Services

P-01008KA (06/2018)

IRIS – Include, Respect, I Self-Direct (တၢ်န့ၣ်လီၤပၣ်ဃုၣ်, ယူးယီၣ်ပၣ်ကဲ, ယတၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤလီၤနီၣ်ကစၢ်သး)

ပတူၢ်လိာ်မုၢ်ဘၣ်န့ၣ်ဆူ **Include, Respect, I Self-Direct (IRIS)** တၢ်တိာ်ကျဲၤ. IRIS မ့ၢ်ဝဲကတီၢ်ထီတၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်တိာ်ကျဲၤလၢ **Medicaid**-မၤစၢၤဆိၣ်ထွဲအိၣ်လၢကျိၣ်စ့လၢ ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအိၣ်လၢ **Wisconsin Department of Health Services** န့ၣ်လီၤ. IRIS န့ၣ် အိၣ်လၢ ကီၢ်ရၢၣ်ခိးထံၣ်အပူၤဖဲ **Family Care** ဖံးတၢ်မၤတၢ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢ IRIS အပူၤ, နအိၣ်ဒီးစ့တိာ်ပၣ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤ, အခီပညီလၢနုၤယုထၢတၢ်ဖိတၢ်လံၤ, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢနုၤကစူၤကိၤအိၣ်လၢ နကမၤန့ၢ်ကတီၢ်ထီတၢ်ကွၢ်ထွဲ တၢ်ပညိၣ်ဖိတၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နအိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးတၢ်မၤကစၢ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤ, အခီပညီန့ၣ်ဒီးလဲၣ်ဒီးပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤနုၤပၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်လၢ ကမၤစၢၤနုၤလၢနကမၤန့ၢ်ကတီၢ်ထီတၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်ပညိၣ်ဖိတၢ်တဖၣ်လီၤ. IRIS ပုၤန့ၣ်လီၤပၣ်ဃုၣ်တၢ်တဖၣ်ကဃုထၢစ့ၢ်ကိးလၢကမၤန့ၢ်ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်ခီဖျိ တၢ်ကရၢကရိၣ်န့ၣ်လီၤ. IRIS ကျိၣ်စ့တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်န့ၣ် တၢ်စူးကိၤအိၣ်သ့လၢတၢ်ကပွၤတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢနုၤဟံၣ်ဖိဃီဖိဒီး တံၤသကိးတဖၣ် ဟ့ၣ်လီၤတသ့ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ထီၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢနုၤမၤန့ၢ်အိၣ်လၢပုၤအဂၤတဖၣ်အအိၣ်လၢ ကဆိတလဲတၢ်အံၤအလီၢ်နုၤမၤကၢ်ကျဲၤထီၣ်န့ၣ်တၢ်ရၢလိာ်မုၢ်လိာ်န့ၣ်လီၤ. IRIS စ့တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်ညီန့ၢ်ပုၤတၢ်တိၤစၢၤမၤစၢၤဖဲတၢ်လိာ်ဘၣ်အိၣ် လၢတၢ်လီၢ်အတီၤဖဲလဲၣ်ဒီးအခါဖဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

IRIS န့ၣ်အိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးလၢတၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၤလီၤက့ၤအသးဒၣ်ဝဲတၢ်သိၣ်တၢ်သိတၢ်ဘျၢတဖၣ်အပူၤ-

- သဘျုလၢနကဆၢတဲာ်လီၤနသးလၢနအဲၣ်ဒီးအိၣ်မူတၢ်အိၣ်မူဒ်လဲၣ်
- တၢ်စိတၢ်ကမီၤအိၣ်အါတလၢလၢစ့တိာ်ပၣ်ပၣ်ဖျိလီၤတံၢ်လီၤဆဲးအဖီခိၣ်
- ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအိၣ်လၢကသုးကျဲၤတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢကျဲၤလၢအကဲဘျုးလၢနဂီၢ်
- တၢ်အိၣ်ဒီးမူဒါလၢနကအိၣ်ဒီးတၢ်ကူၣ်သ့လၢနကစူၤကိၤကမျၢၢ်စ့ဒိလၢတဖၣ်
- တၢ်ပၣ်ဂၢၢ်ပၣ်ကျဲၤနတၢ်ကဲခိၣ်ကဲန့ၢ်လၢအရၢအဒိၣ်ဒ်ပုၤတဲၤန့ၢ်ခဲးတၢ်တဂၤအသိး

လံာ်န့ၣ်ကျဲၤအံၤအတၢ်ပညိၣ်

လံာ်န့ၣ်ကျဲၤအံၤပၣ်ဖျါထီၣ် IRIS တၢ်တိာ်ကျဲၤဒီးနမူနုၤဒါလၢတၢ်တိာ်ကျဲၤအပူၤဒ် IRIS ပုၤန့ၣ်လီၤပၣ်ဃုၣ်တၢ်တဂၤအသိး. တၢ်အံၤပၣ်ဖျါထီၣ်စ့ၢ်ကိးမ့ၢ်မၤတၢ်အိၣ်လၢကမၤစၢၤနုၤဒီးဟ့ၣ်လီၤတၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်တဖၣ်လၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်နနီၣ်ကစၢ်အ IRIS တၢ်တိာ်ကျဲၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤတဲၤန့ၢ်ပၤနမူနုၤဒါတဖၣ်လၢ IRIS အပူၤ, စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

နမ့ၢ်ပုၤလၢအသ့ၣ်ညါနနီၣ်ကစၢ်အတၢ်အိၣ်မူအဂ့ၤကတၢ်န့ၣ်လီၤ. နသ့ၣ်ညါဂ့ၤန့ၢ်ဒီးပုၤအဂၤလၢတၢ်မၤနုၤအရၢဒိၣ်လၢနဂီၢ်ဒီး နလိာ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤနုၤလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. IRIS အိၣ်လၢကမၤစၢၤနုၤလၢနကမၤန့ၢ် နကတီၢ်ထီတၢ်ကွၢ်ထွဲဘၣ်ထွဲတၢ်ပညိၣ်တဖၣ် လၢနအိၣ်မူ နတၢ်အိၣ်မူဒီးကျဲၤလၢ နအဲၣ်ဒီးအိၣ်သ့န့ၣ်လီၤ.

တၢ်န့ၣ်လီၤပၣ်ဃုၣ်လၢ IRIS အပူၤအခီပညီတမ့ၢ်လၢနမၤတၢ်ကိးမံၤဒဲးလၢနနီၣ်ကစၢ်ဘၣ်-

နကအိၣ်ဒီးပုၤအဂၤလၢကမၤစၢၤနုၤလၢကျဲၤဒိတဘိန့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအိၣ်ဒီးပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်တဖၣ် မ့ၢ်တမ့ၢ် ခၢၣ်စးတဖၣ်ကွဲမုၢ်နုၤလၢ နကဃုထၢ IRIS န့ၣ်လီၤ.

IRIS – Include, Respect, I Self-Direct (တၢ်န့ၣ်လီၤပၣ်ဃုၣ်, ယူးယီၣ်ပၣ်ကဲ, ယတၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤလီၤနီၣ်ကစၢ်သး).....	1
လံာ်န့ၣ်ကျဲၤအံၤအတၢ်ပညိၣ်.....	1
အိၣ်မူဒီးတၢ်အိၣ်မူလၢပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤလီၤနီၣ်ကစၢ်အသးသ့အိၣ်ပညိၣ်တဖၣ်.....	4
တၢ်တိၣ်စၢၤမၤစၢၤလၢ တၢ်မၤန့ၣ်အီၤသ့လၢ IRIS အပူၤ.....	4
IRIS လီၤတဲစိဲထၢၣ်-.....	4
IRIS ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ခၢၣ်စးကရၢတဖၣ်.....	4
IRIS ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ခၢၣ်စးကရၢတဖၣ်.....	5
ဃုထၢန IRIS ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်.....	5
နတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဆိကတၢ်တဘျီ.....	6
IRIS ကျိၣ်စ့တၢ်မၤကစၢ်အပုၤခၢၣ်စးတဖၣ်.....	6
ဒုးအိၣ်ထီၣ်န IRIS တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးတၢ်မၤစၢၤတၢ်တိၣ်ကျဲၤ.....	7
တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးတၢ်မၤစၢၤတၢ်တိၣ်ကျဲၤတဖၣ်အရ့ဒိၣ်.....	7
တလိတဘျီ IRIS စ့မိၣ်ပုၤတဖၣ်.....	7
စးထီၣ် မၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်ယတၢ်တိၣ်ကျဲၤ.....	8
တၢ်ဆိတလဲနတၢ်တိၣ်ကျဲၤ.....	9
ဖဲတၢ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတဘျီဃီအခါ.....	9
IRIS တၢ်ဖိတၢ်လံၤ, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးတၢ်မၤစၢၤလၢတၢ်မၤန့ၣ်အီၤသ့တဖၣ်.....	10
IRIS နီၣ်ကစၢ်တၢ်ကွၢ်ထွဲပၤဆၢလီၤသး.....	11
တၢ်ဖိတၢ်လံၤ, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီး တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢ တၢ်တကျါၣ်ဘၢအီၤလၢ IRIS အပူၤ.....	11
မၤဝံၤမၤလၢပွဲၤနတၢ်တိၣ်ကျဲၤ န IRIS ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်မၤစၢၤသ့ဒ်လဲၣ်.....	11
IRIS တၢ်ဆၢကတီၢ်ပနီၣ်.....	12
အရ့ဒိၣ် - မၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ် နတၢ်တိၣ်ကျဲၤ.....	12
တၢ်ဃုမၤန့ၣ် ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်.....	13
ကျဲၤလၢတၢ်မၤန့ၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤဟဲထီၣ်တၢ်မၤတဖၣ်အဂီၢ်.....	13
တၢ်လၢနကဘၣ် ကွၢ်ထံဆိကမိၣ်အီၤဖဲနဒီးလဲပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်အခါ.....	14

ကွဲးဒူးအိပ်ထိုင်မှုဒါတပ်ဖဲတပ်မတဖန်.....	14
ယုထာပုၤမၤတပ်ဖဲတဖန်.....	14
သံကွၢ်သံဒီး ပုၤပတံထိုင်တပ်ဖဲတပ်မတဖန်.....	15
သမံသမိးပုၤလၢအသ့ၣ်ညါအဂ့ၢ်အကျိၤတဖန်.....	16
မၤဝံၤပုၤဟ့ၣ်တပ်ကွၢ်ထွဲဒီးတပ်မၤကွၢ်တပ်မၤကမၢ်ကွၢ်မ့ၣ်တပ်စံၣ်စီၤဂံၢ်ထံး.....	17
ဟ့ၣ်တပ်ဖဲတပ်မၤတပ်ခွဲးတပ်ယၢ်.....	17
တပ်န့ၢ်ဘျူးလၢ နပုၤမၤတပ်ဖဲတဖန်အဂီၢ်.....	18
ဆၢတဲၣ်လၢမ့ၢ်န့ၢ်တပ်တိၣ်ကျဲၤအံၤကဲထိုင်လိၣ်ထိုင်ဒါ.....	18
တနံၣ်တဘျီတပ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ.....	18
အိၣ်ဆိးပွဲၤဒီးတပ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးတပ်ပူၤဖျဲး.....	19
နမူနာဒါလၢ IRIS အပူၤ.....	19
တပ်မၤကစၢ်အမူအဒါတဖန်ဖဲနဒီးလဲနနီၣ်ကစၢ်ပုၤမၤတပ်ဖဲတဖန်.....	20
နတလါတဘျီ Medicaid တပ်ဟ့ၣ်သကိးတပ်ဘူးတပ်လဲတဖန်.....	20
တပ်တိၣ်ဖျါထိုင်တပ်ပၣ်ဒုၣ်ပၣ်ကမၢ်ဒီးတပ်သ့ၣ်တမံသးတမံ.....	21
တပ်စိၣ်ဆုၢ်ခိဆူ IRIS ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တပ်ခၢၣ်စးကရၢအသီ မ့တမ့ၢ် IRIS ကျိၣ်စ့တပ်မၤကစၢ် ပုၤခၢၣ်စးအအိၣ် မ့တမ့ၢ် ဟးထိုင်ကွံၣ်လၢ IRIS တပ်တိၣ်ကျဲၤ.....	22
တပ်စံးဆၢလၢ နတပ်သံကွၢ်တဖန်အဂီၢ် မ့တမ့ၢ် လၢတပ်ကဒီးန့ၢ်အါထိုင်တပ်ဂ့ၢ်တပ်ကျိၤအဂီၢ်.....	22
တပ်ကတိၤဖျါၣ်အခိပဉ်တဖန်.....	23

အိတ်မူဒီးတတ်အိတ်မူလာပာဆာရဲဂျဲလီနီကစာအသးသုအခိပညီတဖှ်

နအိတ်ဒီးတတ်ဃုထာအါမးလာနကဆာတဲဒ်နအဲဒ်ဒီးမးဝံတတ်ဒ်လဲဒ်န့လီၤ. နဃုထာ-

- တတ်ဖိတ်လံၤ, တတ်ဆိတ်ထွဲမးစါၤ ဒီးတတ်မးစါတဖှ်လာနလိာ်ဘၣ်အံၤ.
- ဖဲနလိာ်ဘၣ်တတ်ဖိတ်လံၤ, တတ်ဆိတ်ထွဲမးစါဒီးတတ်မးစါတဖှ်အံၤအခါ.
- မ့ၢ်မတၢကဟ့ၣ်လီၤတတ်ဖိတ်လံၤ, တတ်ဆိတ်ထွဲမးစါဒီးတတ်မးစါတဖှ်အံၤ.
- နအဲဒ်ဒီးတတ်ဟ့ၣ်လီၤတတ်ဖိတ်လံၤတဖှ်, တတ်ဆိတ်ထွဲမးစါဒီးတတ်မးစါတဖှ်အခါဖဲလဲဒ်.
- နကဘၣ်စူးကါန IRIS တလါတဘျီစ့မိာ်ပုၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးဒီးသုသုဘၣ်ဘၣ်ဒ်လဲဒ်.

တတ်တိစါမးစါလၢ တတ်မးန့ၢ်အီၤသ့လၢ IRIS အပူၤ

IRIS လီၤတဲစိဲထာ်-

ဖဲနန့ၢ်ဆဲးလီၤမံၤလၢတတ်တိာ်ကျဲၤအပူၤဝံၤအလီၢ်ခဲနအိတ်ဒီးတတ်ခွဲးတတ်ယၢ်လာနကန့ၢ်လီၤ. ဆူ Department of Health Services လီၤတဲစိဲထာ်အပူၤလီၤ. လီၤတဲစိဲထာ်န့ၢ်စံးဆာတၢ်သံကွၢ်လာနအိတ်တဖှ်ခဲလၢာ်န့ၢ်လီၤ.

ဆဲးကျဲၤ IRIS လီၤတဲစိဲထာ်ဒီဖျိကိးလီၤတဲစိဲနီၣ်ဂံၢ်ကလီၤဖဲ
၁-၈၈၈-၅၁၅-၄၇၄၇ မ့တမ့ၢ် ဒီဖျိဆုၢ်တၢ်ကစီၣ်ဖဲ IRIS@wpsic.com.

IRIS ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တတ်ခါးစးကရၢတဖှ်

Department of Health Services မၤတၢ်မၤတၢ်အါၣ်လီၤလံာ်ဃံးဃာ်ဒီး IRIS ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တတ်ခါးစးကရၢတဖှ်လၢ အသမံသမိး ကွၢ် ကဒါက့ၤတၢ်ဒီးဆိတ်ထွဲမးစါၤ IRIS ပုၤဘျးစဲပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တတ်တဖှ်လာနလီၢ်ကဝီၤအပူၤန့ၢ်လီၤ. ခါးစးကရၢတဖှ်အံၤ မၤဘၣ်လိာ် ဖိးမံ တတ်တိာ်ကျဲၤတၢ်န့ၢ်ဆဲးလီၤမံၤ, ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ, ပာဆာရဲဂျဲ ကျဲၤတၢ်ပၤဃာ် တတ်မးနီၣ်မးဃါ ဒီး ရဲဂျဲကျဲၤမၤ တတ်တိာ်ကျဲၤတၢ်တန့ၢ်ဆဲးလီၤမံၤတဖှ်န့ၢ်လီၤ. IRIS ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တတ်ခါးစးကရၢတဖှ်ပာဆာရဲဂျဲကျဲၤ တတ်တိာ်ကျဲၤ အကံၢ်

နတ်အိပ်ဖို့အဆိကတက်တဘျီ

ဖဲနတ်အိပ်ဖို့အဆိကတက်တဘျီန့ၣ်, နပှဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ကဟံးန့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢကမၤသ့ၣ်ညါလိာ်အသးဒီး နဒီးမၤလိာ်န့ၣ်တၢ်မနုၤအရဲဒိၣ်လၢနဂီၢ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

နပှဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ကတဲန့ၣ်ပၢ်စုၢ်ကီးတၢ်လၢနလိာ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ဃးဒီး IRIS, ဒ်အမ့ၢ်-

- နဒုးအိၣ်ထီၣ်န IRIS တၢ်တိာ်ကျဲၤလၢကမၤစၢၤန့ၣ်လၢနကတုၤထီၣ်ဒီးနကတီၢ်ထီၣ်-တၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်ပညိၣ်ဖိတၢ်တဖၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.
- န IRIS စုတိာ်ပာ်မၤတၢ်ဒ်လဲၣ်ဒီးနကယုထၢ IRIS ကျိၣ်စုတၢ်မၤကစၢ်အပှၤခၢၣ်စးဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.
- နတၢ်ခွဲးဂ့ၤယာ်ဘၣ်ဒီးမူဒါလ IRIS အပူၤ.
- နကဆဲးကျဲၤ IRIS တၢ်ဆဲးကျိးလီၤတဲစိထီၣ်ဒီးန IRIS ပှဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ခၢၣ်စးကရၢဒ်လဲၣ်.
- နကမၤတၢ်ပာ်ဒုၣ်ပာ်ကမၤဖဲနမ့ၢ်တသးမံဒီးတၢ်တမံၤမၤအခါဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

IRIS ကျိၣ်စုတၢ်မၤကစၢ်အပှၤခၢၣ်စးတဖၣ်

Wisconsin Department of Health Services လၢအမၤတၢ်မၤလံာ်ဃးဃာ်ဒီး IRIS ကျိၣ်စုတၢ်မၤကစၢ်အပှၤခၢၣ်စးတဖၣ်. ကျိၣ်စုတၢ်မၤကစၢ် အပှၤခၢၣ်စးတဖၣ် မၤလီၤတၢ်ဝဲဒၣ်လၢခိသ့ဒီးတၢ်မၤကစၢ်ဒီးပှၤမၤတၢ်ဖိအစုစရိန့ၣ်ဘၣ် တၢ်ပၤဆှၢရဲၣ်ကျဲၤအီၤ ဘၣ်ဘျီဘၣ်ဒါလၢပှၤဟ့ၣ်တၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်လၢလၢနဒီးလဲၣ်ဒီးပၤဆှၢအီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကျိၣ်စုတၢ်မၤကစၢ်အပှၤခၢၣ်စးတဖၣ် ပၤဆှၢစုၢ်ကီးစုစရိ မူဒါအဂၤတဖၣ်, ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဃုကဒါက့ၤကွဲးစရိဒီးလူၤပိာ်ထွဲတၢ်နီၤဟ့ၣ်သကိးတၢ်ဘူးတၢ်လဲတမံၤလၢလၢ လၢအအိၣ်ဒီးနၤသ့ၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အပှၤတဖၣ်အံၤတဟဲလၢန IRIS အစုမိၢ်ပှၤအပူၤဘၣ်.

ဖဲ IRIS ပှၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ခၢၣ်စးကရၢဆဲးလီၤမၤန IRIS တၢ်တိာ်ကျဲၤလၢတၢ်မၤဝဲမၤလၢပှၤအီၤအဖိခိၣ်န့ၣ်, တၢ်အံၤဟ့ၣ်ဒီဟ့ၣ်နီၤလီၤတၢ်အကွဲးဒ်ဆူနကျိၣ်စုတၢ်မၤကစၢ်ပှၤခၢၣ်စးအအိၣ်န့ၣ်လီၤ. နတ်တိာ်ကျဲၤဟ့ၣ်နီၤလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအလိာ်တဖၣ်လၢ အဘၣ်ဃးဒီး နတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢနယုထၢအီၤ, ကွဲးစရိမနုၤ လၢနကဘၣ်ဟ့ၣ်အီၤ, မ့ၢ်မတၢ်ကမၤန့ၣ်တၢ်ဘူးတၢ်လဲဒီးစုအနီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ဒုးပာ်ဖို့ ထဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. နကျိၣ်စုတၢ်မၤကစၢ်အပှၤခၢၣ်စးက-

- မၤလၢပှၤတၢ်မၤကစၢ်ဒီးပှၤမၤတၢ်ဖိတၢ်ဆီလီၤပာ်လီၤမူဒါတဖၣ်, ဃုာ်ဒီးတၢ်မၤကမၤသဲးတဖၣ်ဒီး ပှၤဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤ တၢ်စံာ်စိဂံၢ်ထံးတၢ်သမံသမိးတဖၣ်လၢပှၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်လၢနဒီးလဲၣ်အီၤတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ဃုကဒါက့ၤဒီးမၤစုစရိလၢနတလိတဘျီ Medicaid တၢ်နီၤဟ့ၣ်သကိးတၢ်အပှၤတဖၣ်, ဖဲနမ့ၢ်လိာ်ဘၣ်လၢနကဟ့ၣ်အီၤတခါ, ဒီးဆှၢလီၤနတလိတဘျီတၢ်ပာ်ဖျါလၢအကွဲးရဲၣ်လီၤနတၢ်ဘူးတၢ်လဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တိစၢၤမၤစၢၤဒီးတၢ်ဒုးနဲၣ်ပာ်ဖျါထီၣ်ပှၤဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤအကံၢ်အစိတဖၣ်ဒီးမၤစၢၤန့ၣ်လၢနကကွဲးပှၤဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဆှၢတၢ်ဘူးတၢ်လဲတဖၣ်လၢနဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤတဖၣ်ဆူတၢ်ကရၢကရိ(တဖၣ်) မ့တမ့ၢ်ခၢၣ်စးကရၢလၢအကွဲးပာ်ဖျါထီၣ်အသးလၢနတၢ်တိာ်ကျဲၤအဖိခိၣ်လၢလၢအဟ့ၣ်လီၤနဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်, တၢ်ဆိာ်ထွဲမၤစၢၤဒီးတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
တၢ်တိာ်ကျဲၤတၢ်သိာ်တၢ်သိတဖၣ်လိာ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်လၢခွဲးဟ့ၣ်စုတဖၣ်လၢနမၤအီၤတဖၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤသ့ဆူပနံၣ်တၢ်ကတၢ်ဖဲတၢ်မၤတဖၣ် မ့တမ့ၢ် ခၢၣ်စးကရၢတဖၣ်လၢအဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤစၢၤလၢအဒိသဒါတၢ်လိာ်ဘၣ်လၢတၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်ကဒါက့ၤန့ၣ်လီၤ.
- မၤတၢ်ဒ်နတ်မၤကစၢ်ပှၤခၢၣ်စးတဂၤအသိးဒီးမၤလဲၣ်တီၤလဲၣ်မိးဒီးတၢ်ကွဲးနီၣ်တၢ်မၤအဆၢကတီၢ်လံာ်ကတဖၣ်ဖဲနဒီးလဲၣ်ပှၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်လီၤလီၤအခါ (ကွၢ်ကဘျီပၤ 14 လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃးဒီးပှၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်လၢနဒီးလဲၣ်အီၤတဖၣ် အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်).
- ဆဲးကျဲၤနဒီးန IRIS ပှၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ခၢၣ်စးကရၢဖဲနမ့ၢ်လိာ်ဘၣ်တၢ်တမံၤမၤလၢနကဘၣ်ဟ့ၣ်အပှၤလၢတကွဲးပာ်ဖျါအသးလၢနတၢ်တိာ်ကျဲၤအပူၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဆှၢန့ၣ်နၤတၢ်ပာ်ဖျါလၢအကွဲးပာ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဘူးတၢ်လဲခဲလၢလၢတၢ်မၤအီၤလၢနစုမိၢ်ပှၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.
- မၤသကိးတၢ်ဘူးတၢ်တံာ်ဒီးန IRIS ပှၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ခၢၣ်စးကရၢဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချတၢ်မၤစၢၤဝဲကျိၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကွန်ပန်စတေးရှင်းမာကစာပျာချော့စားတံးပီးတံးလီတဖန်လၢတၢ်ဂ့ၢ်
တၢ်ကျိၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲးဘၣ်ဃးဒီးပုၤတၢ်ဖိတၢ်မၤစၢၤ
တၢ်အုၣ်ကီၤ (Workers' Compensation Insurance),
တၢ်ဖိတၢ်မၤတအိၣ်, ဆၢတဲၣ်ပုၤမၤသကိးတၢ်မၤလံာ်ဃးဃာ်
အပတီၢ်, အိၣ်ဒီးတမ့ၢ်-တၢ်မၤတၢ်ဘူးလဲလၢ တၢ်ဘၣ်ဟ့ၣ်
တၢ်အပူၤ, ဒီး Medicaid တၢ်နီၤဟ့ၣ်သကိးတၢ်အပူၤဒီး
တၢ်ဘူးတၢ်လဲတဖန်န့ၣ်လီၤ.

ဒုးအိၣ်ထီၣ်နုၤ IRIS တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးတၢ်မၤစၢၤတၢ်တိၣ်ကျဲၤ

တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးတၢ်မၤစၢၤတၢ်တိၣ်ကျဲၤတဖန်အရ့ဒိၣ်

IRIS ပုၤန့ၣ်လီၤပုၤဃုာ်တၢ်တဖန်အိၣ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးတၢ်မၤစၢၤတၢ်တိၣ်ကျဲၤလၢတၢ်ကွဲးအပူၤတဖန်န့ၣ်လီၤ.

န့ၣ်တၢ်တိၣ်ကျဲၤန့ၣ်ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢနကတီၢ်ထီ-

တၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်ပညိၣ်ဖိတၢ်တဖန်အဖိခိၣ်ဒီးန့ၣ်အိၣ်ဒီးမၤန့ၢ်တၢ်သ့ၣ်တဖန်အံၤဒဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. န့ၣ်တၢ်တိၣ်ကျဲၤကွဲးရဲၣ်လီၤပာ်ဖျါထီၣ်-

- တၢ်ဖိတၢ်လံၤ, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ဒီးတၢ်မၤစၢၤတဖန်လၢနဃုထၢအီၤ.
- ပုၤကမုၢ် မ့တမ့ၢ် ခၢၣ်စးကရၢတဖန်လၢနဃုထၢအီၤလၢကဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤ, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ဒီးတၢ်မၤစၢၤတဖန်လၢနဃုထၢအီၤ.
- စ့ခဲလၢာ်ပာ်ဖျါလၢနတၢ်တိၣ်ကျဲၤကစူးကါအီၤလၢတၢ်ဖိတၢ်လံၤတခါတခါစုၣ်စုၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအဖိခိၣ်.
- တၢ်ဖိတၢ်လံၤ, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ဒီးတၢ်မၤစၢၤတဖန်လၢနလိၣ်ဘၣ်အီၤလၢတလါစုၣ်စုၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲန့ၣ်ထီၣ်န့ၣ်တၢ်တိၣ်ကျဲၤအခါ, ဆိကမိၣ်ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်တဖန်လၢကပၤဃာ် မ့တမ့ၢ် မၤဂ့ၢ်ထီၣ်န့ၣ်တၢ်အိၣ်မူအကံၢ်အစီတဖန်,
ဒ်အမ့ၢ် -

- တၢ်လၢအရ့ဒိၣ်ကတၢ်လၢနဂီၢ်တဖန်.
- တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢတၢ်တဟ့ၣ်န့ၢ်တၢ်အပူၤတဖန်ဒီးတၢ်မၤစၢၤတဖန်လၢနစူးကါအီၤကသုကန့ၢ်တဖန်.
- တၢ်ဖိတၢ်လံၤ, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ဒီးတၢ်မၤစၢၤတဖန်လၢနလိၣ်ဘၣ်အီၤတဘျီ မ့တမ့ၢ် စ့ၤဘျီဖဲတန့ၢ်အကတီၢ်.
- ပုၤမၤတၢ်ဖိအနီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ဒွဲးတဖန်လၢနလိၣ်ဘၣ်အီၤဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအကလုာ်လၢအဝဲသ့ၣ်ကဟ့ၣ်လီၤဝဲ.
- န့ၣ်တၢ်သးစဲအိၣ်လၢတၢ်ကဲပုၤမၤတၢ်ဖိတဖန်အတၢ်မၤကစာ် မ့တမ့ၢ် စူးကါခၢၣ်စးကရၢလၢကဒီးလဲပုၤမၤတၢ်ဖိတဖန် (ကွၢ်ကဘျံးပၤ 14 လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃးဒီးတၢ်မၤကစာ်လၢနဒီးလဲအီၤတဖန်အဖိခိၣ်).
- န့ၣ်ဂီၢ်အူတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်တိၣ်ကျဲၤ, ပုၤဃုာ်ဒီးမ့ၢ်မတၤကမၤစၢၤတၢ်ဖဲန့ၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိတအိၣ်အခါ.
- န့ၣ်ကသ့ၣ်ညါန့ၣ်တၢ်တိၣ်ကျဲၤမၤတၢ်ဒဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

တလါတဘျီ IRIS စ့မိၢ်ပုၤတဖန်

ဒီးသန့ထီၣ်သးလၢနတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖန်အဖိခိၣ်, Department of Health Services တဖန်ဒွဲးတယၢ်တၢ်အပူၤလၢ တၢ်မၤစၢၤတဖန်
ကလီၤလၢထဲလဲၣ်လၢကမၤလၢပုၤန့ၣ်တၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖန်န့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ဆဲးလီၤမဲၤလၢန IRIS အပူၤအခါ, တၢ်ကတဲဘၣ်န့ၣ်လၢ န့ၣ်တၢ်ဒွဲးတ
ယၢ် န့ၣ်တၢ်ပာ်ပာ်ခဲလၢာ်ပာ်ဖျါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒွဲးတယၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲန့ၣ်စ့ခဲလၢာ်ပာ်ဖျါလၢနစူးကါအီၤလၢကတီၢ်ထီ-တၢ်ကွၢ်ထွဲဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဖိ
တၢ်လံၤ, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီး တၢ်မၤစၢၤ တဖန်လၢအကွဲးရဲၣ်လီၤပာ်ဖျါထီၣ်အသးလၢနတၢ်တိၣ်ကျဲၤလၢ တၢ်အုၣ်ကီၤဟ့ၣ်ခွဲး အဖိခိၣ်န့ၣ်
လီၤ. ဖဲတၢ်အုၣ်ကီၤဟ့ၣ်ခွဲး နုၤ IRIS တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးတၢ်မၤစၢၤတဖန်အခါ, စ့ခဲလၢာ်ပာ်ဖျါအပူၤလၢ ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤန့ၣ်တၢ်တိၣ်ကျဲၤ
ဒီး စ့အခါတၢ်အံၤတၢ်ကိးအီၤလၢန IRIS စ့တိၣ်ပာ်န့ၣ်လီၤ. န့ၣ်တၢ်ပာ်ပာ်အံၤကဘၣ်တၢ်မၤဘၣ်လိၣ်အီၤဖဲ တၢ်မ့ၢ်လိၣ်ဘၣ်အီၤအခါ (ကွၢ်
တၢ်အကူၣ်ပိၣ်ထွဲလၢလၢ). န့ၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ မ့တမ့ၢ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်မ့ၢ်ဆိတလဲအသးဒီးန့ၣ်တၢ်တိၣ်ကျဲၤ မၤလၢပုၤန့ၣ်တၢ်လိၣ်ဘၣ်
တဖန် မ့ၢ်တန့ၢ်အခါ, န့ၣ်တၢ်ပာ်ပာ်ကလိၣ်ဆိတလဲအသးအခါန့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်လိာ်ဘၣ်အါထီၣ်ကျိၣ်စုလၢတၢ်လိာ်ဘၣ်အီၤလၢယတၢ်တိာ်ကျဲၤအခါ

နု IRIS စုတိာ်ပာ်အံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်ဖိတၢ်လံၤ, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢတၢ်ကွဲးရဲၣ်လီၤပာ်ဖျါထီၣ်အီၤလၢ နတၢ်တိာ်ကျဲၤအပူၤတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. နစုတိာ်ပာ်န့ၣ်တၢ်ဆိတလဲအီၤသ့န့ၣ်လီၤ. နကစူးကါအီၤအါလၢလိာ်တနီၤအပူၤဒီးစုတနီၤလၢ လါအဂၤအပူၤဖဲတၢ်မၤစၢၤ တဖၣ်ကွဲးပာ်ဖျါထီၣ်အသးလၢနတၢ်တိာ်ကျဲၤ အဖီခိၣ်သမ့းန့ၣ်လီၤ. နကဆိတလဲစုတိာ်ပာ်ဒီးလၢတဖၣ်လၢနပာ်လီၤအီၤလၢတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤလၢနကွဲးပာ်ဖျါထီၣ်အီၤလၢနတၢ်တိာ်ကျဲၤ အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. နကပာ်လီၤဆိဃာ်ကျိၣ်စုလၢနကပူၤအီၤတုၤလၢ 12 လါလၢခါဆူညါအဂီၢ်ဖဲတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတဖၣ်ဒီးတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်ကွဲးပာ်ဖျါထီၣ်အသးလၢနတၢ်တိာ်ကျဲၤ အဖီခိၣ်သမ့းန့ၣ်လီၤ.

IRIS အိၣ်ဒီးတၢ်ဖဲတၢ်မၤအကျဲၤအကျဲၤလၢကမၤလီၤတံၢ်ဝဲဒၣ်နစုတိာ်ပာ်အိၣ်ဒီးကျိၣ်စုလၢလိာ်လိာ်လၢကပူၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢ အလိာ်တဖၣ်, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်ဂုၣ်ကျဲးစးလၢနကဒုးအိၣ်ထီၣ်နု IRIS စုတိာ်ပာ်ဒီးဃုထံၣ်န့ၣ်လၢတၢ်အံၤတလၢတလိာ်ဘၣ်န့ၣ်, နု IRIS ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ကကတဲာ်ကတီၤဒီးတိာ်ဖျါထီၣ်တၢ်လိာ်ဘၣ်ကျိၣ်စုတၢ်မၤစၢၤအါထီၣ်ဆူ **Department of Health Services** တဖၣ် အအိၣ် လၢကကွၢ်ကဒါက့ၤဒီးတၢ်အုၣ်ကီၤဟ့ၣ်ခွဲးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ဆၢကတီၢ်ကအိၣ်တဘျီတျီလၢနကဘၣ်ပူၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤစၢၤလၢတဘျီအဂီၢ်, ဒိအမ့ၢ် တၢ်ဘျီသီထီၣ် ဟံၣ်ဃီ မ့တမ့ၢ် တၢ်ပီးတၢ်လီၤအကူၣ်အကူတဖၣ်, လၢဘၣ်တၢ်ကျၢၢ်ဘၢအီၤလၢ IRIS ဘၣ်ဆၣ်တဘၣ်လိာ်လၢ နစုတိာ်ပာ် အပူၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်အံၤအပူၤ, နု IRIS ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ကကတဲာ်ကတီၤဒီးတိာ်ဖျါထီၣ်စုတိာ်ပာ်လၢအဃုထီၣ် **Department of Health Services** လၢတၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤဒီးတၢ်အုၣ်ကီၤဟ့ၣ်ခွဲးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဒိတၢ်အိၣ်သးအံၤအပူၤအသိး, နကကွဲးနုနီၢ်ကစၢ်အတၢ်ဃုထီၣ်ဒီးတိာ်ဖျါထီၣ်တၢ်အံၤဆူ နု IRIS ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်စုၤမၤလၢနကဘၣ်တိာ်နီၣ်ပာ်အီၤလၢနသးအပူၤဖဲတၢ်ဃုအါထီၣ်ကျိၣ်စုတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်အခါ-

- ပာ်ဖျါထီၣ်ဘၣ်မနုၤအဃိတၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢနပညိာ်အီၤအံၤမ့ၢ်ကျဲၤလၢအတုၤလီၤတီၤလီၤကတၢ်တဘျီလၢကမၤလၢပဲၤနကတီၢ်ထီ-တၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်လိာ်ဘၣ်တဖၣ်လဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ဖဲအခွဲးအယၢာ်အိၣ်အခါ, နတၢ်လိာ်ဘၣ်ကြးပာ်ဃုာ်ဒီးတၢ်တယၢာ်တၢ်အပူၤသၢခါလၢတၢ်ဖိတၢ်လံၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤစၢၤလၢ တၢ်လိာ် ဘၣ်အီၤတဖၣ်လၢတၢ်ကွဲးပာ်ဖျါထီၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်လဲလိာ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်တိာ်ကျဲၤတဖၣ်ကဘၣ်တုၤထီၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဘျီတဖၣ်ခဲလၢာ်န့ၣ်လီၤ.
- အိၣ်ခိးတၢ်အုၣ်ကီၤဟ့ၣ်ခွဲးတချုးလၢတၢ်ပူၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤ, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢအပာ်ဃုထီၣ်လၢ တၢ်ဃုထီၣ်အံၤအပူၤန့ၣ်တက့ၢ်.

ရဲၣ်ကျဲၤလၢကတီၢ်ဖျါထီၣ်ကဒွဲစုစုလၢတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်အဂီၢ်ဆူကျိၣ်စုတၢ်မၤကစၢ်အပူၤခါၣ်စးအအိၣ်တက့ၢ်. တၢ်တိာ်ကျဲၤတၢ်ဘျီတဖၣ်လိာ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်ခွဲးဟ့ၣ်စုတဖၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤသ့ဆူပုၤဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်အအိၣ်, လၢအဒိသဒါ တၢ်လိာ်ဘၣ်လၢတၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်ကဒါက့ၤနုၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

စးထီၣ် မၤကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ်ယတၢ်တိာ်ကျဲၤ

ဒီးသန့ၤထီၣ်အသးလၢနတၢ်ပညိာ်ဖိတၢ်အဖီခိၣ်, နဆၢတဲာ်လၢမ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤ, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီး တၢ်မၤစၢၤမနုၤ ကမၤစၢၤနုၤလၢနကမၤနုၤနကတီၢ်ထီ-တၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်လိာ်ဘၣ်ပညိာ်ဖိတၢ်တဖၣ်လၢအရဲဒိၣ်လၢနဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

မၤလီၤတံၢ်လၢနကဆိကမိၣ်ဆိဘၣ်ဃးဒီးကျဲၤလၢနလိာ်ဘၣ်အီၤလၢကတုၤထီၣ်ဒီးတၢ်တလိာ်ဟ့ၣ်အပူၤတဖၣ်သ့န့ၣ်တက့ၢ်.

ဖဲနဆၢတဲာ်တၢ်အရဲဒိၣ်ကတၢ်မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်အခါ, ဆိကမိၣ်တၢ်လၢလၢာ်-

- တၢ်အါတက့ၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤစၢၤလၢနလိာ်ဘၣ်အီၤတဖၣ်နုၤနုၤအီၤလၢအကလီၤသ့န့ၣ်လီၤ.
- နတံၤသကိးတဖၣ်ဒီးဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်မၤစၢၤနုၤသ့, မ့တမ့ၢ် အဝဲသ့ၣ်ကသ့ၣ်ညါပုၤအဂၤလၢအမၤဝဲသ့န့ၣ်လီၤ. ဒိန့ၣ်အသိး, နု IRIS ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ဘျီစဲနုၤနုၤဒီးပုၤအဂၤတဖၣ်လၢအစူးကါ IRIS ဒီးပုၤလၢအသးစဲလၢကလဲလိာ် မ့တမ့ၢ် ဟ့ၣ်နီၤလီၤပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်သ့န့ၣ်လီၤ.
- နကအဲၣ်ဒီးပုၤဃုာ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤ, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢအမၤဂ့ၤထီၣ်နတၢ်အိၣ်မူအကံၢ်အစီန့ၣ်လီၤ. နကအဲၣ်ဒီးမၤလီၤတံၢ်စုၤကီးလၢနဃုထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤလၢအပူၤအဂ့ၤကတၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤအဂၤတဂၤလၢ IRIS တၢ်တိာ်ကျဲၤအပူၤကဃုကွၢ်တၢ်မၤစၢၤတနီၤတမံၤဃီလၢနမၤနုၤအီၤန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်သးစဲလၢတၢ်ဟ့ၣ်ခိဟ့ၣ်နီၤလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤလၢနမၤလိနုၤအီၤဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤ, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးတၢ်မၤစၢၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်, တဲဘၣ်နုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်လၢအဟ့ၣ်ခိဟ့ၣ်နီၤလီၤတၢ်အံၤဒီးပုၤအဂၤတဖၣ်သ့န့ၣ်တက့ၢ်.

IRIS တပ်ဖွဲ့တပ်လံ၊ တပ်ဆိုင်ထွဲမေးစာဒီးတပ်မေးစာလၢတပ်မၤန့ၢ်အီၤသ့တဖၣ်

လၢန့ၢ်တပ်ဆိုင်ထွဲမေးစာလၢတဘျီဟ့ၣ်တပ်အပူၤဒီးတပ်ဖိတပ်လံလၢတပ်ပူၤစူးကါအီၤတဖၣ်ဒီးတပ်မေးစာလၢန့ၢ်သ့အီၤတဖၣ်၊ တပ်ဖိတပ်လံအဂၤတဖၣ်၊ တပ်ဆိုင်ထွဲမေးစာဒီးတပ်မေးစာတဖၣ်န့ၣ်ကအိၣ်လၢ IRIS တပ်မေးစာအကလုာ်လၢလၢတဖၣ်အပူၤ- ⁴

- တပ်မေးစာပီးလီၤလၢတပ်ကျဲၤလီၤကျဲၤဘၣ်သ့တဖၣ်
- ပုၤသးပုၤမုၢ်ဆါခီတပ်ကွၢ်ထွဲ
- ပုၤသးပုၤဟံၣ်ဖိဃီဖိအဟံၣ် (လီၤမံ 1-2)*, (လီၤမံ 3-4)†
- တပ်ဆဲးကျိးဆဲးကျိးတပ်မေးစာပီးလီၤတဖၣ်
- ပုၤပူၤစူးကါတပ်မၤလိမၤဒီးဒီးတပ်မၤလိ
- တပ်ဟ့ၣ်ကူၣ်တဲသကိးတပ်ဒီးတပ်ကူၣ်ယါဘျီတပ်မေးစာတဖၣ်
- တပ်ဖိတပ်လံလၢတပ်ပူၤစူးကါအီၤတဖၣ်ဒီးတပ်မေးစာတဖၣ်*
- တနံၤဘၣ်တနံၤတပ်အိၣ်မူအိၣ်ဂဲၤတပ်သ့တပ်ဘၣ်တပ်မၤလိတဖၣ်*
- မုၢ်ဆါခီတပ်မေးစာတဖၣ်
- တပ်ရၤလီၤဟံၣ်ဃီတပ်အိၣ်တပ်အီၤတဖၣ်
- တပ်ဘျီဂ့ၤထီၣ်ဟံၣ်ဃီတဖၣ်
- တပ်ဟ့ၣ်ကူၣ်တဲသကိးဟံၣ်ဃီဂ့ၤဝီတဖၣ်
- တပ်စးထီၣ်သ့ၣ်ထီၣ်ဟံၣ်ဃီဃီဇီ
- IRIS ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တပ်ခါစးကရၢပုၤဟ့ၣ်လီၤတပ်မေးစာ
- IRIS ကျိၣ်စုတပ်မၤကစၢ်ပုၤခါစးပုၤဟ့ၣ်လီၤတပ်မေးစာ
- IRIS နီၣ်ကစၢ်တပ်ကွၢ်ထွဲပာဆၢလီၤသး*
- တပ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ*(MA Card ခးကွၢ်တပ်ကျိၢ်ဘၢမေးစာအီၤလၢထးတဖၣ်)
- နီၣ်ကစၢ်ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတပ်ခီဆၢတပ်မၤအကျဲသန့
- တချုးတပ်လုၢ်အိၣ်သးသမူတပ်မေးစာတဖၣ်
- တပ်အိၣ်ဆိးထီၣ်တပ်ကွၢ်ထွဲဟံၣ်ဒီးဖိၣ်တပ်သ့ၣ်ထီၣ် (တိစၢၤမေးစာတပ်အိၣ်မူအိၣ်ဂဲၤတပ်သ့ၣ်ထီၣ်)
- တပ်သုးလီၤသုးကျဲၤကဒါက့ၤဘၣ်ထွဲတဖၣ်
- တပ်အိၣ်ဘျးအိၣ်သါတစိၣ်ဖိ*
- ကသံၣ်ကသီတပ်ပီးတပ်လီၤလီၤဆီဆီဒီးတပ်လိၣ်တပ်လဲးတဖၣ်
- ဆိုင်ထွဲမေးစာပုၤလၢအဆါန့ၢ်တပ်ဖိတပ်လံတဖၣ်†
- တပ်ဖဲးတပ်မၤလၢအဆိုင်ထွဲမေးစာတပ်တဖၣ်*
- ဟံၣ်ဃီတပ်ကွၢ်ထွဲလၢအဆိုင်ထွဲမေးစာတပ်တဖၣ်*
- ဝံစိၣ်တီဆၢ*
- ခါဆူညါတပ်လုၢ်အိၣ်သးသမူတပ်ဖဲးတပ်မၤတပ်ရဲၣ်တပ်ကျဲၤ

မၤနီၣ်နီၣ်ဝံၣ်ခံအရဲဒိၣ်တဖၣ်

*နမၤဝဲၤ, ဒီဘူးဒီတံၢ်, မ့တမ့ၢ် ပုၤကွၢ်ထွဲတပ်လၢအိၣ်ဒီးကံၢ်စီတၢ်ကဟ့ၣ်လီၤတပ်ဖိတပ်လံတဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

†ကွၢ်ကပၣ်ပုၤမၤတပ်ဆၢတဲၣ်တဖၣ်.

⁴IRIS စုမၢ်ပုၤတဖၣ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တပ်ကစူးကါအီၤထဲဒၣ်ဖဲတပ်အုၣ်ကီၤအဂၤ, Medicare မ့တမ့ၢ် နှဲ Medicaid ForwardHealth ခးကွၢ်အံၤဘၣ်တပ်ဆၢတဲၣ်အီၤလၢတပ်ဟ့ၣ်န့ၢ်တပ်ဖိတပ်လံ, တပ်ဆိုင်ထွဲမေးစာ မ့တမ့ၢ် တပ်မေးစာတဖၣ်အဂီၢ်ဝံၣ်အလီၢ်ခံန့ၣ်လီၤ.

IRIS နှိုက်ကစာတင်ကွပ်ကဲပေးချာလီသး

IRIS ပှာန့ၣ်လီပုၣ်ဃုၣ်တၢ်လၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲဒီးနှိုက်ကစာတင်ကွပ်ကဲတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်အဂီၢ် ကမၤန့ၢ်အဝဲသ့ၣ်အနှိုက်ကစာတင်ကွပ်ကဲလၢ Medicaid နှိုက်ကစာတင်ကွပ်ကဲခၢ်စးကရၢမ့ၢ်ဂ့ၤ မ့တမ့ၢ် ဒိဗျူ IRIS နှိုက်ကစာတင်ကွပ်ကဲပေးချာလီသးမ့ၢ်ဂ့ၤအအိၣ် န့ၣ်လီၤ. IRIS တၢ်မၤစၢၤ တဖၣ် မၤလၢပှဲၤနှိုက်ကစာတင်ကွပ်ကဲတခါလၢလၢန့ၢ်အကြးဝဲဘၣ်ဝဲအဂီၢ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်န့ၢ်တၢ်အပူၤလၢန့ၢ်တလိတဘျီ IRIS စုတိၣ်ပၣ် အချၢန့ၣ်လီၤ. IRIS နှိုက်ကစာတင်ကွပ်ကဲပေးချာလီသးခၢ်စးကရၢမၤဘၣ်လိၣ်ဖိမံလၢကမၤန့ၢ်ကသံၣ်ကသရၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤတဖၣ်ဒီး အံးထွဲ ကွပ်ကဲဒိတန့ၤလၢတၢ်မၤစၢၤအံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. န့ၣ်ဃုာ်နှိုက်ကစာတင်ကွပ်ကဲပေးချာလီသးမ့ၢ်ဂ့ၤ မ့တမ့ၢ် မၤန့ၢ်နှိုက်ကစာတင်ကွပ်ကဲလၢ Medicaid နှိုက်ကစာတင်ကွပ်ကဲခၢ်စးကရၢအအိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤသ့န့ၣ်လီၤ. သံကွၢ်န့ၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဃုာ်အံၤ ဖဲန့ၢ်သးစဲလၢ န့ၣ်ကပၤချာကွပ်ကဲလီသးလၢန့ၢ်နှိုက်ကစာတင်ကွပ်ကဲအပူၤ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖိတၢ်လံၤ, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီး တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢ တၢ်တကျါၣ်ဘၢအီၤလၢ IRIS အပူၤ

IRIS အံၤတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤလၢန့ၢ်ကပၤဃၢၣ်န့ၣ်တၢ်အိၣ်မူန့ၣ်လီၤ. ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤ, အိၣ်ဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤ, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးတၢ်မၤစၢၤတဖၣ် လၢတၢ်ပှဲၤအီၤဒီး IRIS စုတိၣ်ပၣ်တသ့, ပုၣ်ဃုၣ်ဒီး-

- တၢ်ဖိတၢ်လံၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢဘၣ်တၢ်ကျါၣ်ဘၢမၤစၢၤအီၤလၢတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချၢတၢ်အုၣ်ကီၤ, နဲ Medicaid ForwardHealth ခးက့ မ့တမ့ၢ် Medicare န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢအမ့ၢ်ခၢ်စးကရၢအဂၤတကရၢအမူအဒါတဖၣ် (ဒ်အမ့ၢ်တၢ်မၤလိမၤဒီးတၢ်မၤစၢၤ တဖၣ် လၢပှဲၤတဂၤစုၣ်စုၣ်အဂီၢ်လၢအသးထီၣ်ဘးတုၤ ၂၁ န့ၣ်ဒီးတၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤလၢ Wisconsin Department of Vocational Rehabilitation န့ၣ်လီၤ).
- န့ၣ်ဒီးဘီဒါၣ်, ဃုၣ်ဒီးန့ၣ်ဟံၣ်ဒီးလဲ, တၢ်ပိၣ်လီၤလံၤဃးဃၢၣ်တၢ်ဘူၤတၢ်လဲ မ့တမ့ၢ် ဟံၣ်လဲမ့ၢ်အူၤလဲထံလဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ပိးတၢ်လိလၢအဘၣ်ဃးဒီးတၢ်မၤကွၢ်တၢ်တဖၣ် ဒီး/မ့တမ့ၢ် တၢ်ကူၤစါယါဘျီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.^၆
- တၢ်ပိးတၢ်လိတဖၣ်, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢတဘၣ်ထွဲဘၣ်ဃးဒီးန့ၣ်ကတီၢ်ထီၣ်ကွပ်ကဲထွဲဘၣ်ထွဲ တၢ်ပညိၣ်ဖိတၢ် တဖၣ်လီၤလီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်တဖၣ်လၢတၢ်ပၣ်လီၤသးဃါမၤန့ၢ်လၢအန့ၢ်ဘျးလၢပှဲၤအဂၤအဂီၢ် တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

မၤဝံၤမၤလၢပှဲၤန့ၢ်တၢ်တိၣ်ကျဲၤ

နဲ IRIS ပှာဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်မၤစၢၤသ့ဒ်လဲၣ်

န့ၣ်ထီၣ်န့ၢ်တၢ်တိၣ်ကျဲၤလၢန့ၢ်နှိုက်ကစာတင်ကွပ်ကဲ မ့တမ့ၢ် ဃုၣ်ဒီးပှာအဂၤတဖၣ်သ့. န့ၣ်ဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ် မ့တမ့ၢ် နဲ IRIS ပှာဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ခၢ်စး ကရၢကမၤစၢၤန့ၢ်ဖဲန့ၣ်လိၣ်ဘၣ်အသိး. တၢ်တိၣ်ကျဲၤခဲလၢၣ်န့ၣ်တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤအီၤလၢကမၤလီၤတံၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်တုၤထီၣ်ဒီး IRIS တၢ် တိၣ်ကျဲၤတီၢ်ပတီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. န့ၣ်တၢ်တိၣ်ကျဲၤမ့ၢ်တတုၤထီၣ်ဒီးတီၢ်ပတီၢ်တဖၣ်ဘၣ်န့ၣ်, နဲ IRIS ပှာဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ခၢ်စးကရၢ မ့တမ့ၢ် နဲ IRIS ပှာဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ကဆဲးကျၢန့ၢ်လၢကတၢ်ပိၣ်သကိးန့ၢ်ဃုာ်အကျဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲန့ၢ်တၢ်တိၣ်ကျဲၤအံၤဘၣ်တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤအီၤဒီးအၢၣ်လီၤတူၢ်လိၣ်အီၤအခါ, နဲကမၤန့ၢ်လံၤပရၢလၢအဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ဘၣ်ဃးဒီးနဲ IRIS စးထီၣ်အမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. လံၤပရၢအံၤအကွဲဒီးအံၤတၢ်ကဆၢအီၤဆူပှာအဂၤတဖၣ်အအိၣ်လၢအလိၣ်တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါအီၤလၢ န့ၣ်ဆဲးလီၤမံၤလၢ IRIS အပူၤန့ၣ်လီၤ.

^၆နဲ IRIS ပှာဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၢ်လၢန့ၢ်ကဆၢတဲၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤ, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤစၢၤမနုၤတဖၣ်လၢကွပ်ကဲထံဆိကမိၣ်အီၤဒ် တၢ်မၤကွၢ် အသိးလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

IRIS တာ်ဆာကတိ်ပနိ

ဝံသးစူၤ ကွၢ်သးဒီးတာ်ဆာကတိ်ပနိလၢလၢတၢ်တုးဒီးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအကျဲၤဒီးတာ်ဆာကတိ်လၢ အဘၣ်ထွဲဘၣ်သးလိာ်သးဒီးတာ်အပတီၢ်တပတီၢ်စၢ်စၢ်န့ၣ်လီၤ.

တာ်မနုၤကဲထီၣ်အသးလဲၣ်	ဖဲအကဲထီၣ်သးအခါ
န့ၣ်ထီၣ် IRIS consultant agency (ICA) (IRIS ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ခၢၣ်စးကရၢ) ဖဲ Aging and Disability Resource Center (သ့ၣ်ကုသးပုၤဒီးကွၢ်ဂီၤတလၢတပုၤတာ်မၤစၢၤစဲထၢၣ်).	န့ၣ်တၢ်ဆၢခိဆူညါတတီၤအမုၢ်နံၤ
န့ၣ် ICA တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျါဒီးန့ၣ်ဒီးတာ်တူၢ်လိာ်မုၢ်တၢ်ကိး	လၢန့ၣ်တၢ်ဆၢခိဆူညါတတီၤအမုၢ်နံၤ 3 သီအတီၢ်ပူၤ
န့ၣ်ထီၣ်ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ် မ့တမ့ၢ် ပုၤတဂၤလၢတၢ်ပာ်လီၤန့ၣ်အိၣ်လၢန့ၣ်ဂီၢ်လၢလွၢ်သီတသီ	3-4 သီအတီၢ်ပူၤ စးထီၣ်လၢန့ၣ်တၢ်တူၢ်လိာ်မုၢ်တၢ်ကိး
န့ၣ်ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်အိၣ်ဒီးတာ်လဲၤဟးအဆိကတၢ်တဘျီဒီးန့ၣ်	လၢန့ၣ်တၢ်ဆၢခိဆူညါတတီၤအမုၢ်နံၤ 14 သီအတီၢ်ပူၤ
န့ၣ်ဒီးန့ၣ်ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်န့ၣ် IRIS တၢ်တိၣ်ကျဲၤဒီးတိၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်အံၤဆူန့ၣ် ICA လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအၢၣ်ကီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.	30 သီအတီၢ်ပူၤ စးထီၣ်လၢန့ၣ်တၢ်လဲၤဟးအဆိကတၢ်တဘျီ
န့ၣ်ထီၣ် IRIS ကျိၣ်စ့တၢ်မၤကစၢ်အပုၤခၢၣ်စး	30 သီအတီၢ်ပူၤ စးထီၣ်လၢန့ၣ်တၢ်လဲၤဟးအဆိကတၢ်တဘျီ
န့ၣ် IRIS တၢ်တိၣ်ကျဲၤအံၤကဘၣ်တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤအိၣ်, အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်အိၣ်ဒီးမၤကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ်န့ၣ် IRIS စးထီၣ်အမုၢ်နံၤအံၤစးထီၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.	45 သီအတီၢ်ပူၤ စးထီၣ်လၢ တၢ်လဲၤဟးအဆိကတၢ်တဘျီ
န့ၣ် IRIS တၢ်န့ၣ်ဆဲးလီၤမံၤအံၤဝဲကဲဝဲလဲၣ်ဒီးန့ၣ်တၢ်တိၣ်ကျဲၤစးထီၣ်မၤအသးလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.	

အရဲဒိၣ် - မၤကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ် န့ၣ်တၢ်တိၣ်ကျဲၤ

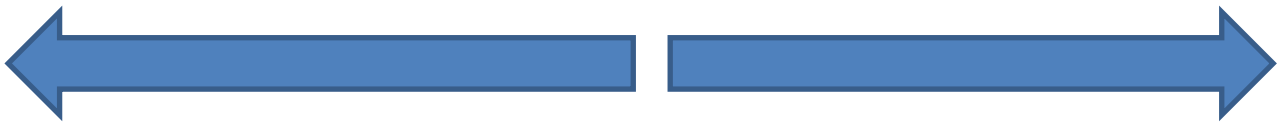
န့ၣ်ထီၣ်ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတဖၣ်ဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်လၢန့ၣ်တၢ်တိၣ်ကျဲၤအပူၤဖဲန့ၣ် IRIS ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ခၢၣ်စး ကရၢအံၤကွၢ်ကဒါက့ၤန့ၣ်တၢ်တိၣ်ကျဲၤအခါသ့န့ၣ်လီၤ. ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤ, န့ၣ်ထီၣ်မၤန့ၣ် IRIS ကျိၣ်စ့တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်တသ့တုၤလၢ တၢ်ကွၢ်ကဒါ က့ၤအံၤဝဲ, န့ၣ်တၢ်တိၣ်ကျဲၤအံၤဘၣ်တၢ် အၢၣ်လီၤအၢၣ်ကီၤအိၣ်ဒီးစးထီၣ်မၤကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ်အိၣ်, ဒီးတၢ်မၤစၢၤအံၤဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ် က မိၤအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤပာ်သ့ဒီးပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤလၢလၢလၢန့ၣ်ဒီးလဲၣ်အိၣ်, မ့ၢ်လၢအဝဲသ့တဖၣ်တဖၣ်တဖၣ်မၤတုၤလၢ အဝဲသ့ မၤပုၤလံာ်တၢ်မၤနီၣ်မၤယါခဲလၢဒီးဖဲအဖျါတၢ်သမံသမိတၢ်စံၣ်စိၤဂံၢ်ထံးလၢတၢ်လိာ်ဘၣ်အိၣ်လၢလၢပုၤပုၤဝဲ အလီၢ်ခံအခါဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်တမၤတၢ်အါန့ၣ် 40 န့ၣ်ရံၣ်တန့ၣ်စၢ်စၢ်လၢတအိၣ်ဒီးတာ်မၤဆိတၢ်အၢၣ်လီၤအၢၣ်ကီၤဒီးတာ်ကွဲးနီၣ် တၢ်မၤအဆၢ ကတီၢ် အလံာ်ကုၤလၢန့ၣ်ဒီးန့ၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိဆဲးလီၤမၤလၢတကြးအါန့ၣ်န့ၣ်ရံၣ်လၢတၢ်ကွဲးရဲၣ်လီၤပာ်ဖျါထီၣ်အိၣ်လၢန့ၣ် IRIS တၢ်တိၣ်ကျဲၤ လၢတၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်အိၣ်အဖိခိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဃုမၤန့ၢ် ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်

ကျဲအိၣ်တဘျုးဘိလၢနကမၤန့ၢ်ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်လၢကဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်ဒ်အမ့ၢ်ဟံၣ်ဃီတၢ်ကွၢ်ထွဲလၢတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအီၤ၊ တၢ်အိၣ်ဘျးအိၣ်သၢတစိၣ်ဖိ၊ တၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲတၢ်ဖိးတၢ်မၤ မ့တမ့ၢ် နီၣ်ကစၢ်တၢ်ကွၢ်ထွဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ။ နအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒီးမူဒါလီၤဆီလိၣ်အသးဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢကျဲလၢနဃုထၢအီၤအဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ။ နကမ့ၢ်-

- တၢ်မၤကစၢ်ဒီးဒီးလဲပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်လီၤလီၤ (နကျိၣ်စုတၢ်မၤကစၢ်အပူၤခၢၣ်စးမၤန့ၢ်တၢ်ဒ်နတၢ်မၤကစၢ်အပူၤခၢၣ်စးတဂၤ အသိးဒီးကဟ့ၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်အဘျးအလဲလၢတၢ်တီၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ကွဲးနီၣ်တၢ်မၤအဆၢကတီၢ်အလံာ်ကတဖၣ်န့ၣ်လီၤ)။ ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်အံၤမ့ၢ်ဝဲ “ပုၤမၤတၢ်ဖိပုၤန့ၣ်လီၤပုၤဃုထၢလၢတၢ်ဒီးလဲအီၤတဖၣ်” အသိးန့ၣ်လီၤ။
- ပၤဆှၢရဲၣ်ကျဲပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်လၢနဃုထၢအီၤဒီးခၢၣ်စးကရၢအတၢ်တိစၢၤမၤစၢၤဃုဒီးပုၤဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢနဃုထၢအီၤန့ၣ်လီၤ။
- အုၣ်သးလၢတၢ်ကဒီးလဲပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်ဒီးကဘၣ်တၢ်ပၤဆှၢရဲၣ်ကျဲအီၤလၢတၢ်ဖိးဃုထၢမၤသကိးတၢ်ဖိးတၢ်မၤ မ့တမ့ၢ် ခၢၣ်စးကရၢလၢအမၤလံာ်ဃံးဃၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ။
- စူးကၢပုၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤစၢၤခၢၣ်စးကရၢလၢကဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢနလိာ်ဘၣ်အီၤခိဖျိစူးကၢပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်လၢအိၣ်ဒီးမူဒါ လၢမၤတၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်တက့ၢ်။

ကျဲလၢတၢ်မၤန့ၢ်ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤဟဲထီၣ်တၢ်မၤတဖၣ်အဂီၢ်

နပူၤခၢၣ်စးကရၢ တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်	နအုၣ်သးလၢပုၤမၤတၢ်ဖိ တဖၣ်အဂီၢ်	နပၤဆှၢရဲၣ်ကျဲပုၤ ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်	နမ့ၢ်တၢ်မၤကစၢ်
ခၢၣ်စးကရၢဃုထၢ၊ ဒီးလဲဒီးပၤဆှၢရဲၣ်ကျဲပုၤ မၤတၢ်ဖိတဖၣ် န့ၣ်လီၤ။ န IRIS ကျိၣ်စုတၢ်မၤကစၢ်အပူၤ ခၢၣ်စး ဟ့ၣ်ခၢၣ်စး ကရၢ စရီလၢတၢ်ဆှၢတၢ်ဖိတၢ် လံၤန့ၣ်လီၤ။	ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်လၢနအုၣ်သး လၢအဂီၢ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ် ဒီးလဲအီၤဒီးပၤဆှၢရဲၣ်ကျဲအီၤ လၢခၢၣ်စးကရၢဃုဒီး တၢ်ဃုထၢတဖၣ် မ့တမ့ၢ် ခၢၣ်စးကရၢလၢအမၤတၢ်မၤ လံာ်ဃံးဃၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ။ န IRIS ကျိၣ်စု တၢ်မၤကစၢ် အပူၤခၢၣ်စးဟ့ၣ်ခၢၣ်စးကရၢ စရီလၢတၢ်ဆှၢတၢ်ဖိတၢ်လံၤ န့ၣ်လီၤ။	ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်လၢန ဃုထၢအီၤတဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဒီး လဲအီၤလၢခၢၣ်စးကရၢဃု ဒီးပုၤ ဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢတၢ် ဃုထၢအီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ။ န IRIS ကျိၣ်စု တၢ်မၤကစၢ်အပူၤခၢၣ်စး ဟ့ၣ်ခၢၣ်စးကရၢစရီလၢတၢ် ဆှၢတၢ်ဖိတၢ်လံၤန့ၣ်လီၤ။	နမၤတၢ်မၤကစၢ် တၢ်ဆၢတဲာ်တဖၣ်ခဲလၢာ် န့ၣ်လီၤ။ န IRIS ကျိၣ်စုတၢ်မၤကစၢ်ပူၤခၢၣ်စး မၤတၢ်ဒ်နတၢ်မၤကစၢ် ပူၤခၢၣ်စးအသိးဒီးရဲၣ်ကျဲ တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤဘျးလဲ- ဘၣ်ထွဲတၢ်ဖိးတၢ်မၤတဖၣ် ခဲလၢာ်န့ၣ်လီၤ။

တၢ်လၢနကဘၣ် ကွၢ်ထံဆိကမိၣ်အိၣ်ဖဲန့ၣ်လဲၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်အခါ

ခိဖျါန့ၣ်ဆၢတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်အံၤအဃိဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကမၤစၢၤန့ၣ်လၢနကဆၢတဲၣ်န့ၣ်ကွၢ်တၢ်မနုၤလၢပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်လၢန့ၣ်ထၢအိၣ်လၢနကဒီးလဲၣ်အိၣ်တဖၣ်အပူၤ-

- မ့ၢ်ယလိၣ်ဘၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိအိၣ်တဂၤလၢကမၤစၢၤယၤအဂီၢ်ခါ.
- မ့ၢ်ယအဲၣ်ဒီးတၢ်မၤစၢၤခဲအံၤခဲအံၤခါ. နံၤခီဖၤခါ မ့တမ့ၢ် ပုၤဆၢပုၤကတီၢ်ခါ.
- တၢ်ဆၢကတီၢ်ဖဲလဲၣ်တတိၤလၢတသီအတီၢ်ပူၤဒီးမ့ၢ်နံၤဖဲလဲၣ်တနံၤလၢယလိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤလဲၣ်.
- ပုၤမၤတၢ်ဖိအတၢ်ဆၢကတီၢ်တဖၣ်တၢ်ဆိတလဲၣ်အိၣ်သ့ၣ်ခါ.
- ပုၤမၤတၢ်ဖိကမၤန့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဘျးတၢ်လဲၣ်လၢတန့ၣ်ရံၣ်စ့ၣ်စ့ၣ်အဂီၢ်ထဲလဲၣ်.
- မ့ၢ်ယစ့တိၣ်ပၣ်ခဲလၢပၣ်ဖျါပျဲအခွဲလၢပုၤမၤတၢ်ဖိတၢ်န့ၢ်ဘျးတမံၤလၢလၢအဂီၢ်ခါ.
- မ့ၢ်ယလိၣ်ဘၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢကမၤတၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးမနုၤလဲၣ်. ယအဲၣ်ဒီးတၢ်မၤစၢၤခဲလဲၣ်.
- ပုၤမၤတၢ်ဖိအလိၣ်အိၣ်လၢကဘၣ်နီၣ်ဆၢယၤဆူတၢ်လီၤတၢ်ကျဲဆူန့ၣ်ဆူအံၤခါ.
- မ့ၢ်ယကဘၣ်ရဲၣ်ကျဲတၢ်မၤလိလၢပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်လိၣ်ဘၣ်ဝဲဒ်လဲၣ်.
- မ့ၢ်ယဘၣ်သးပုၤတဂၤလၢအိၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်လဲၣ်ခိဖျါလီၤဆိတဖၣ်ခါ.
- မ့ၢ်ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်အလီၢ်အိၣ်လၢကဘၣ်ယံးထီၣ်ပိၣ်လၢအိၣ်ဒီးအနီၣ်ဂံၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးခါ.
- မ့ၢ်ယလိၣ်ဘၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢတဒ်သိးလိၣ်သးတဖၣ်လၢကမၤစၢၤယၤဒီးတၢ်လၢအလီၤဆိလိၣ်သးတဖၣ်အဂီၢ်ခါ.
- မ့ၢ်ယအဲၣ်ဒီးပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်လၢအမ့ၢ်ယတံၤသကိး, ပုၤလၢယခိၣ်ယဃၤ, မ့တမ့ၢ် ဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်ခါ.
- မ့ၢ်ပုၤလၢယသ့ၣ်ညါဒီးမ့ၢ်မတၢ်ကမၤစၢၤယၤလၢပုၤမၤတၢ်ဖိအဂ့ၢ်ကတၢ်လၢတၢ်မၤအဂီၢ်ခါ.
- မ့ၢ်ယကရဲၣ်ကျဲလီၤပုၤမၤတၢ်ဖိဒ်သိးသ့တမၤတၢ်အိၣ်န့ၣ် 40 န့ၣ်ရံၣ်လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ဆိတၢ်အုၣ်ကီၤဟ့ၣ်ခွဲဒ်လဲၣ်.

ကွဲးဒုးအိၣ်ထီၣ်မူဒါတၢ်ဖိတဖၣ်မၤတဖၣ်

ကွဲးလီၤမူဒါတၢ်ဖိတဖၣ်မၤလၢအဂ့ၢ်လၢကမၤစၢၤန့ၣ်လၢကဒိသဒါခါဆူညါတၢ်န့ၢ်ပၢၢ်ကမၤတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်. တၢ်အံၤဒ်အရ့ဒ်လၢနပုၤမၤတၢ်ဖိအဂီၢ်အသိးလၢနဂီၢ်စ့ၢ်ကိးအရ့ဒ်လၢနကန့ၢ်ပၢၢ်တၢ်ဖိတဖၣ်မၤတၢ်ပိၣ်ထွဲအခံတဖၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ထၢန့ၣ်ဃုၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲလီၤတၢ်လီၤဆဲး, ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ပၣ်ဖျါတၢ်ဖိတဖၣ်မၤအကူၣ်ဖျါကံၤဒီးန့ၣ်လိၣ်ဘၣ်လၢတၢ်ကမၤဝံၤတၢ်မၤအခါဖဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဃုထၢပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်

ဖဲန့ၣ်ညါလၢန့ၣ်ကွၢ်တၢ်မနုၤလၢပုၤမၤတၢ်ဖိအပူၤန့ၣ်, နကအဲၣ်ဒီးဃုကွၢ်ပုၤမၤတၢ်ဖိအဂ့ၢ်ကတၢ်လၢကမၤတၢ်မၤန့ၣ်လီၤ. န IRIS ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၤတၢ်ကျဲအဂ့ၢ်ကတၢ်တဖၣ်လၢကဃုကွၢ်ပုၤမၤတၢ်ဖိန့ၣ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကပၣ်ဃုၣ်ဒီး-

- ပုၤလၢန့ၣ်ညါလံတဖၣ်, ပၣ်ဃုၣ်ဒီးနဟံၣ်ဖိဃီဖိဒီးတံၤသကိးတဖၣ်
- လီၢ်ကဝီၤတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်လၢပုၤသးပုၢ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤလၢအိၣ်ဒီးကွၢ်ဂီၤတလၢတပုၤတဖၣ်အဂီၢ်
- သရိၣ်, ဘျီၣ်ဘျီၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်လီၤတၢ်ကျဲလၢတၢ်ဘျီၣ်ဘျီၣ်အဂီၢ်တဖၣ်
- လီၢ်ကဝီၤခီလုၣ်ကွၢ် မ့တမ့ၢ် ဖျါစိမိၤ
- တၢ်ဖိတဖၣ်မၤခါးစးကရၢဒီးတၢ်ဖိတဖၣ်မၤတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်
- လီၢ်ကဝီၤလံတၢ်ကစီၣ်
- တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ဘၣ်ဖဲလဲၣ်လီၤကဝီၤတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်
- တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢအ့ထၢန့ၣ်အဖီခိၣ်

နကအဲၣ်ဒီးပၣ်ထီၣ်တၢ်ဘိးဘၣ်ရၢလီၤလၢအ့ထၢန့ၣ်အဖီခိၣ် မ့တမ့ၢ် လၢလံတၢ်ကစီၣ်အပူၤလၢတၢ်အဲၣ်ဒီးတၢ်မၤစၢၤအကူၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ကွၢ်ထံဆိကမိၣ်ကျဲလၢလၢဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်နကအဲၣ်ဒီးပၣ်လီၤပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအမၤတၢ်မၤသ့.

ဃုထံၣ်သ့ၣ်ညါလၢမ့ၢ်နကလိၣ်စူးကါကျိၣ်စုလၢတၢ်ဘိးဘၣ်ရၢလီၤတဖၣ်အဂီၢ်ခါန့ၣ်တက့ၢ်. နကစူးကါန့ၣ် IRIS စ့တိၣ်ပၣ်လၢကဟ့ၣ်တၢ်အပူၤလၢတၢ်ဘိးဘၣ်ရၢလီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အဲၣ်ဒီးတၢ်မၤစၢၤတၢ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤအဂီၢ်ကြးပၣ်ဃုၣ်ဒီး-

- န့ၣ်ရံၣ်လၢနအဲၣ်ဒီးပုၤတၢ်ဂၤကမၤတၢ်အဂီၢ်တၢ်ပၣ်ဖျါ
- တၢ်ပၣ်ဖျါထီၣ်ရၢၣ်ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်လၢနအဲၣ်ဒီးပုၤမၤတၢ်ဖိကမၤဝဲ
- တၢ်န့ၣ်ကျဲတဖၣ်လၢနကပတံထီၣ်တၢ်မၤအဂီၢ်ဒ်လဲၣ်

တဘၣ်ထၢန့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအါန့ၣ်ဒီးတၢ်လိာ်ဘၣ်အိၤလၢနတၢ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤအပူၤတဂ့ၢ်. အဒိ, တဘၣ်ထၢန့ၣ်လီၤန့ၣ်လီၤအိၣ်ဆိးထံး မ့တမ့ၢ် ယၢ်ပၣ်ဖျါထီၣ်လၢနအိၣ်ထဲတၢ်ဂၤတဂ့ၢ်. တၢ်အံၤဂ့ၢ်လၢနကလိာ်ဘၣ်ပုၤပတံထီၣ်တၢ်မၤ တၢ်စုၣ်စုၣ်ကမၤပဲၤ လံာ်ပတံထီၣ် တၢ်လၢတၢ်ကွဲးအပူၤန့ၣ်တက့ၢ်. IRIS ကဟ့ၣ်လီၤန့ၣ်ဒီးတၢ်မၤလံာ်ပတံထီၣ်တၢ်ဒီးမူဒါတၢ်ဖိးတၢ်မၤတၢ်ပၣ်ဖျါအဒိန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖိးတၢ်မၤလံာ်ပတံထီၣ်တၢ်ကြးပၣ်ဃုၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအဘၣ်ဃးဒီးပုၤပတံထီၣ်တၢ်အဖီခိၣ်-

- မံၤ, လီၤအိၣ်ဆိးထံး, လီၤတဲစိနီၣ်ဂံၢ်
- တၢ်မၤလီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤလီၤမၤဒီးတၢ်စံးစိၤဂံၢ်ထံး
- တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒီးတၢ်မၤတၢ်လဲၤခိဖျါတဖၣ်
- တၢ်ဂ့ၢ်ဒီးသန့တဖၣ်
- တၢ်စိတၢ်ကမၤလၢကသမံသမိးတၢ်ဂ့ၢ်ဒီးသန့တဖၣ်
- တၢ်အုၣ်သးဘၣ်ဃးဒီးတၢ်တီတၢ်လီၤ
- တၢ်ဆဲးလီၤမံၤ

သံကွၢ်သံဒီး ပုၤပတံထီၣ်တၢ်ဖိးတၢ်မၤတဖၣ်

နကအဲၣ်ဒီးမၤလီၤတဲစိတၢ်သံကွၢ်သံဒီးဒီးပုၤပတံထီၣ်တၢ်လၢအသးစဲတဖၣ်တချုးလၢနကသံကွၢ်သံဒီးအဝဲသ့ၣ်လၢနီၢ်ကစၢ်န့ၣ်တက့ၢ်. မၤလီၤတၢ်လၢနသံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်သံဒီးဘၣ်ဃးဒီးအဝဲသ့ၣ်အတၢ်မၤတၢ်စံးစိၤလၢအပူၤကွံာ်, မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်ကမၤတၢ်မၤမူဒါလီၤတၢ်လီၤဆဲး တဖၣ်, ဒီးအဝဲသ့ၣ်ကရဲၣ်ကျဲတၢ်အိၣ်သးလၢအလီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်အပတီၢ်အခိၣ်ထံးအကျိၤတခါလၢကရဲၣ်လီၤကျဲလီၤတၢ်သံကွၢ်သံဒီးလၢနီၢ်ကစၢ်လၢကဆၢတဲၣ်လၢတၢ်ကြးမၤတၢ်သံကွၢ်သံဒီး လၢတၢ်လီၤတၢ်ကျဲလဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. နမ့ၢ်တမ့ၢ်တလၢလၢနကသံကွၢ်သံဒီးလၢနဟံၣ်န့ၣ်အပူၤန့ၣ်, ဆၢတဲၣ်တၢ်လီၤတၢ်ကျဲလၢအလီၤဆီ လိာ်သးလၢ ကထံၣ်လိာ်သးလၢနီၢ်ကစၢ်န့ၣ်တက့ၢ်. နကအဲၣ်ဒီးထံၣ်လိာ်သးလၢကမျၢၢ်တၢ်လီၤတၢ်ကျဲအပူၤ, ဒ်အမ့ၢ် လံာ်ရဲဒီး, ခိဖံၣ်ကျဲး မ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်ကျဲးန့ၣ်တက့ၢ်. နကရဲၣ်ကျဲးစ့ၢ်ကိးလၢနကဟဲကိးဃုာ်တၢ်သးကိးဒီးန့ၣ်တၢ်သံကွၢ်သံဒီးန့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်သံကွၢ်သံဒီးတဖၣ်ကြးကျၢၢ်ဘၢဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတနီၤ-

- တဲဘၣ်ပုၤပတံထီၣ်တၢ်ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဖိးတၢ်မၤဒီးနအဲၣ်ဒီးမၤအဝဲသ့ၣ်မၤတၢ်မနုၤလၢနဂီၢ်, ဒီးဟ့ၣ်လီၤန့ၣ်မူဒါတၢ်ဖိးတၢ်မၤ တၢ်ပၣ်ဖျါ အကွဲးဒိန့ၣ်တက့ၢ်.
- တဲဘၣ်အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဃးဒီးထွံၣ်သုၣ်မံၤယီၤလၢတၢ်ဘုၣ်ကွၢ်ကိအိၤလၢဟံၣ်တဖၣ်ဖဲအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်တဘၣ်လိာ်ဒီးထွံၣ်သုၣ်မံၤယီၤ လၢတၢ်ဘုၣ်ကွၢ်ကိအိၤတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- သံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်လၢတၢ်စံးဆၢအဘၣ်အကမၤတအိၣ်လၢတၢ်သံကွၢ်လၢတၢ်စံးဆၢအိၤသ့မ့ၢ် မ့တမ့ၢ် တမ့ၢ်အလီၤန့ၣ်တက့ၢ်.
- တဲသကိးဘၣ်ဃးဒီးန့ၣ်လိာ်ဘၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢကစးထီၣ်အခါဖဲလဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- တၢ်ပီၣ်သကိးတၢ်ကွဲးနီၣ်တၢ်မၤအဆၢကတီၢ်အလံာ်က့တၢ်လိာ်ဘၣ်တဖၣ်ဒီး IRIS ကျိၣ်စ့တၢ်မၤကစၢ်အပူၤခၢၣ်စး မၤတၢ်ဒ် တၢ်မၤကစၢ်အပူၤခၢၣ်စးအသိး, ရဲၣ်ကျဲမၤပုၤမၤတၢ်ဖိအဘူးအလဲ, ပုၤမၤတၢ်ဖိအဘူးအလဲတၢ်ခိတၢ်သွဲတဖၣ်ဒီးတၢ်တြီယာ်တၢ်အဂၤတမံၤလၢလၢန့ၣ်တက့ၢ်.
- တၢ်ပီၣ်တဲသကိးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤအဘူးအလဲတန့ၣ်ရဲၣ်စုၣ်စုၣ်ဒီးတၢ်န့ၣ်ဘျုးတဖၣ်ဒီးတၢ်မၤန့ၣ်တၢ်ပၣ်ဖျါထီၣ်ကျိၣ်စ့ဒ်လဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ပျဲပုၤလၢကသံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တနီၤန့ၣ်တက့ၢ်.
- တဲဘၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢပုၤဟ့ၣ်တၢ်ကွၢ်ထွဲဒီးတၢ်မၤကွၢ်ကိမ့ၢ်သဲးတၢ်စံးစိၤဂံၢ်ထံးလၢတၢ်လိာ်ဘၣ်အိၤန့ၣ်တက့ၢ်.

- အဝဲသွပ်မှတ်တရားနာဒီးတၢ်အံၤဘၣ်န့ၣ်, သံကွၢ်ပုၤပတံထီၣ်တၢ်လၢတၢ်ဘၣ်သးအစီၤယုၣ်ဒီး တၢ်ဆဲးကျိးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ဒ်သိးနဆဲးကျိးအဝဲသွပ်အတၢ်မၤကစၢ်လၢအပူၤကွၢ်တဖၣ်ကသုအဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- မၤဒ်သိးပုၤပတံထီၣ်တၢ်တၢ်စၢ်စၢ်န့ၣ်ပၢၢ်လၢန့ၣ်တၢ်မၤကစၢ်, တမ့ၢ် IRIS, န IRIS ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်, IRIS ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ခၢၣ်စး ကရၢ, မ့တမ့ၢ် ကျိၣ်စ့တၢ်မၤကစၢ်အပုၤခၢၣ်စးဘၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်သံကွၢ်တနီၤလၢနကသံကွၢ်ဖဲတၢ်သံကွၢ်သံဒီးအကတီၢ်-

- နအိၣ်ဒီးတၢ်လဲၤခီဖျိမနုၤတကလုၣ်လဲၣ်.
- နယုကွၢ်တၢ်မနုၤလၢတၢ်မၤအပူၤလဲၣ်.
- မ့ၢ်တၢ်မနုၤမၤသ့ၣ်ဟူးသးဂဲၤထီၣ်န့ၣ်လၢနကမၤနတၢ်ဖဲတၢ်မၤဂ့ၢ်လဲၣ်.
- မ့ၢ်နအိၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်မနုၤတဖၣ်လၢကမၤစၢၤနလၢနကမၤတၢ်မၤအံၤအဂီၢ်လဲၣ်.

တဘၣ်သးပုၤနီၣ်လၢနကစံးဘျုးပုၤ လၢအဝဲသွပ်အတၢ်ဆၢကတီၢ်အဂီၢ်တက့ၢ်. ပျဲအဝဲသွပ်သ့ၣ်ညါလၢ နမ့ၢ်လၢကွၢ်စိလၢ နကမၤတၢ်ဆၢတဲၣ်အခါဖဲလဲၣ်ဒီးနကဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါအဝဲသွပ်ဒီးနတၢ်ဆၢတဲၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်အရ့ဒိၣ် - တၢ်သံကွၢ်တနီၤလၢနတၢ်ကွၢ်သံကွၢ်ဖဲတၢ်သံကွၢ်သံဒီးအကတီၢ်-

- နသးအိၣ်ပုၤနီၣ်လဲၣ်.
- နနီၣ်ခိအတယၢ်ယၢ်အိၣ်ထဲလဲၣ်.
- နဖျိနသးလံၤခါ မ့တမ့ၢ် နအိၣ်ဒီးသးသမူတၢ်သကိးခါ.
- နဖိအိၣ်ခါ. နရဲၣ်ကျဲၤလၢနကဟံးအါထီၣ်နဖိခါ.
- နသ့ၣ်အဲၣ်တီၢ်လိၣ်သးဒီးပုၤတၢ်ဂၤခါ.
- နဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဘျုးတၢ်လဲၤအဂ့ၢ်ကတၢ်ထဲလဲၣ်.
- မ့ၢ်နအိၣ်ဒီးက့ၢ်ဂီၤတလၢတပျဲခါ.
- နအိၣ်ညီၣ်န့ၢ်သးခါ.
- နတၢ်ဘျုးတၢ်ဘါ, စၢၤသ့ၣ် မ့တမ့ၢ် ကလုၣ်ဒုၣ်, ထံၣ်ကီၢ်သဲးတၢ်န့ၣ်န့ၢ်မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်.

သမံသမိးပုၤလၢအသ့ၣ်ညါအဂ့ၢ်အကျိၤတဖၣ်

တၢ်သမံသမိးတၢ်မၤကစၢ် လၢအပူၤကွၢ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် ကတီၢ်အံၤတဖၣ်လၢ လၢအသ့ၣ်ညါ ပုၤပတံထီၣ်တၢ်မၤအဂ့ၢ်အကျိၤန့ၣ်ကဟ့ၣ်န့ၣ် တၢ်န့ၢ်ပၢၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးတနီၤလၢ အဘၣ်သးဒီးပုၤပတံထီၣ်တၢ်ဖိလၢ နဆိကမိၣ်လၢ နကဒီးလဲၤအီၤတၢ်ဂၤ အတၢ်အိၣ်သးကမၤအသးဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢကသမံသမိး ပုၤအုၣ်သးလၢ အသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အဂီၢ်, ကိးပုၤလၢတၢ်ကွဲးပၣ်ဖျါအမံၤဒ်အမ့ၢ်ပုၤလၢတၢ်ဒီးသန့ၤဟ့ၣ်အမံၤအီၤတဖၣ်ဒီးသံကွၢ်ဘၣ်သးဒီး ပုၤပတံထီၣ်တၢ်အဂ့ၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်သံကွၢ်အဂ့ၢ်တနီၤတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ-

- အဝဲသွပ်သ့ၣ်ညါပုၤပတံထီၣ်တၢ်ဒ်လဲၣ်.
- ပုၤပတံထီၣ်တၢ်တဖၣ်မၤန့ၢ်တၢ်မၤအကလုၣ်မနုၤလၢအဝဲသွပ်အဂီၢ်လဲၣ်.
- ပုၤပတံထီၣ်တၢ်အတၢ်ဂံၢ်ဆူၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်.
- ပုၤပတံထီၣ်တၢ်အတၢ်ဂံၢ်စၢ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်.
- မ့ၢ်အဝဲသွပ်ကဒီးလဲၤကဒီးပုၤပတံထီၣ်တၢ်ခါ. ဘၣ်မနုၤအယီၤလဲၣ် မ့တမ့ၢ် တမ့ၢ်လၢမနုၤအယီၤလဲၣ်.
- မ့ၢ်ပုၤပတံထီၣ်တၢ်ဟဲပၣ်ဖျါထီၣ်အသးဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ်ခါ.
- မ့ၢ်ပုၤပတံထီၣ်တၢ်ဟဲပၣ်ဖျါထီၣ်အသးညီၣ်န့ၢ်ခါ.
- မ့ၢ်ပုၤပတံထီၣ်တၢ်ကိးဖဲအဝဲသွပ်စဲၤခါ မ့တမ့ၢ် ဟဲဆူၣ်တၢ်မၤတသ့အခါခါ.
- မ့ၢ်ပုၤပတံထီၣ်တၢ်ဟဲစိၣ်နီၢ်ကစၢ်တၢ်ကိးတၢ်ခဲတဖၣ်ဆူၣ်အတၢ်ဖဲတၢ်မၤအလီၢ်ခါ.

- စူးကါစက 1-10 လ၊ ပုပတံထီၣ်တၢ်မၤအတၢ်မၤလၢအဝဲသ့ၣ်လိာ်ဘၣ်ဝဲတဖၣ်ဂ့ၤဂ့ၤထဲလဲၣ်.
သံကွၢ်အဝဲသ့ၣ်လၢကတဲန့ၢ်ပၢ်အဝဲသ့ၣ်အမးပတီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- သံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်အကံၢ်အစီၤလၢနအဲၣ်ဒီးလၢပုမၤတၢ်ဖိအပူၤတက့ၢ်. အဒိ, ပုပတံထီၣ်တၢ်တီဝဲလိာ်ဝဲခါ.
မ့ၢ်ပုပတံထီၣ်တၢ်ပၢ်ကဲပုၤအဂၤစ့ၢ်ကိးခါ.

မၤဝံၤပုၤဟ့ၣ်တၢ်ကွၢ်ထွဲဒီးတၢ်မၤကွၢ်တၢ်မၤကမၢ်ကွၢ်မ့ၢ်တၢ်စံၣ်စီၤဂံၢ်ထံး

န IRIS ကျိၣ်စ့တၢ်မၤကစၢ်ပုၤခၢၣ်စးမၤပုၤတၢ်မၤကွၢ်တၢ်မၤကမၢ်ကွၢ်မ့ၢ်တၢ်စံၣ်စီၤဂံၢ်ထံးလၢနပုၤမၤတၢ်ဖိလၢကမၤန့ၢ်တၢ်လၢနဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်. နပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ကမၤစၢ်နၤလၢနကမၤပုၤလဲၣ်ကွၢ်ဒိလၢအလီၢ်အိၣ်တဖၣ်ခဲလၢဒီးကမၤလီၤတၢ်လၢတၢ်ဆှၢတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဆူန့ၣ်ကျိၣ်စ့တၢ်မၤကစၢ်ပုၤခၢၣ်စးအအိၣ်လၢတၢ်မၤအကျိၣ်အကျဲတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်မၤကမၢ်ကွၢ်မ့ၢ်သဲးဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်တနီၤန့ၣ်ကမၤတကြးဝဲဘၣ်ဝဲပုပတံထီၣ်တၢ်လၢကကဲထီၣ်နပုၤမၤတၢ်ဖိဒီး တၢ်ဟ့ၣ်အီၤ တၢ်ဘူးတၢ်လဲဒီး IRIS အစုတိၣ်ပၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤမၤတၢ်ဖိအဘူးအလဲတဖၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အီၤဒီး IRIS စုတိၣ်ပၢ် တသ့တုၤလၢ တၢ်သမံသမံးပုၤမၤ တၢ်ဖိခဲလၢဒီးတၢ်ဆီလီၤပၢ်လီၤအံၤလၢပုၤတစုဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဟ့ၣ်တၢ်ဖိးတၢ်မၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်

ဒီးသန့ၤထီၣ်သးလၢတၢ်လၢနမၤလိၣ်န့ၣ်ဘၣ်ဃးဒီးပုပတံထီၣ်တၢ်အဖီခိၣ်, မၤတၢ်ဆၢတဲၣ်အဂ့ၤကတၢ်လၢနမၤအီၤသ့ဘၣ်ဃးဒီး ပုၤမၤတၢ်ဖိအံၤ ကြးဘၣ်လၢနဂီၢ်ခါန့ၣ်တက့ၢ်. နမ့ၢ်ဆၢတဲၣ်လၢ နကဒီးလဲ ပုၤတဂၤအံၤန့ၣ်, ကိးဒီးဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါပုၤအံၤလၢကသ့ၣ်ညါလၢနအဲၣ်ဒီးဒီးလဲအဝဲသ့ၣ်လၢ တၢ်မၤ အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်. ပၢ်ဖျါထီၣ်က့ၤ ကဒီးတၢ်ဖိးတၢ်မၤဟ့ၣ်န့ၣ်တၢ်မၤန့ၣ်တဖၣ်အပူၤလဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. ပုၤတဂၤအံၤမ့ၢ်တူၢ်လိာ် နတၢ်မၤလၢနဟ့ၣ်လီၤအီၤန့ၣ်, ဆၢတဲၣ် ကစးထီၣ်မၤတၢ်အမုၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

တဲဒုးသ့ၣ်ညါပုၤလၢနတဒီးလဲအီၤတဖၣ်လၢနဃုထုပုၤအဂၤတဂၤလဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. တလိာ်နတဲအဝဲသ့ၣ်လၢ ဘၣ်မနုၤ အဃိနတဃုထုအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. တဲန့ၢ်ပၢ်ယိယိဖိလၢနဃုထုပုၤတဂၤလၢအိၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢအဘၣ်လိာ်ဖိးမံဒီးနတၢ်လိာ်ဘၣ် အဂ့ၤကတၢ်န့ၣ်တက့ၢ်. နကဆၢမုၢ်လၢလၢနကဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါအဝဲသ့ၣ်ခိဖျိနဆှၢန့ၣ်လံာ်ပရၢန့ၣ်လီၤ. မၤလီၤတၢ်လၢပုပတံထီၣ်တၢ်လၢနဃုထုအီၤတူၢ်လိာ်တၢ်ဖိးတၢ်မၤတချုးလၢနဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါပုပတံထီၣ်တၢ်တဂၤလၢနတဃုထုအီၤန့ၣ်တက့ၢ်.

ဖဲနမၤတၢ်ဆၢတဲင်လၢနဒီးလဲဝံၤအလီၢ်ခံတသ့ဖဲအသ့လၢအဆိအချ့, မၤပုၤလၢနဃုထၢအီၤတၢ်မၤပုၤတၢ်ဒီးလဲသီတၢ်မၤ အလံာ်ကီၢ်ဒိ တဖၣ်လၢန IRIS ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ခၢ်စးကရၢကဟ့ၣ်လီၤလၢနအိၣ်-

- လံာ်ကီၢ်ဒိနီၣ်ဂံၢ် I-9 လၢကပၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်မၤတၢ်ကြးဝဲဘၣ်ဝဲ
- တၢ်မၤဘူးလဲဒီးန့ၣ်ရံၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤ
- လံာ်ကီၢ်ဒိ W-4 လၢတၢ်ဟဲန့ၣ်ခိသ့လၢတၢ်ပၤဃၢအီၤတၢ်ပညိၣ်တဖၣ်
- Medicaid ပုၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤစၢၤတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤ

ဆၢလီၤလံာ်ကီၢ်ဒိလၢတၢ်မၤပုၤတဖၣ်အံၤ, ဃုၣ်ဒီးပုၤမၤတၢ်ဖိအပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢခးက့ၢ်အကွဲဒီးဆူ, န IRIS ကျိၣ်စ့တၢ်မၤကစၢ် အပုၤခၢ်စးန့ၣ်တက့ၢ်. နပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်မၤစၢၤနသ့လၢနကမၤပုၤဒီးတီၣ်ဖျါထီၣ်လံာ်ကီၢ်ဒိတဖၣ်အံၤဖဲနမ့ၢ်လိၣ်ဘၣ် တၢ်မၤစၢၤအခါသ့ န့ၣ်လီၤ.

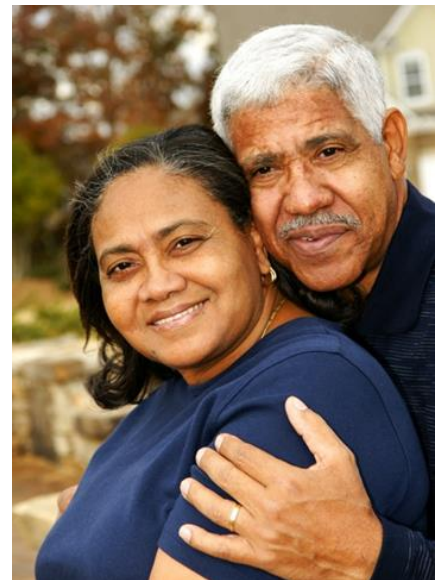
တၢ်န့ၣ်ဘျးလၢ နပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်

နကစူၤကါန IRIS စ့တိၣ်ပၣ်လၢကပုၤတၢ်န့ၣ်ဘျးတဖၣ်ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်ဘျးအိၣ်သၢအကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤကစၢ်အတၢ် အိၣ်လိးတၢ်အုၣ်ကီၤဒီသဒၢပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်လၢအဘၣ်ဒိလၢတၢ်မၤတၢ်အခါသ့ဒီးဟ့ၣ်လီၤတၢ်အံၤလၢန IRIS အချ့န့ၣ်လီၤ. န IRIS ကျိၣ်စ့တၢ်မၤကစၢ်ပုၤခၢ်စး မ့တမ့ၢ် န IRIS ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ပုၤတၢ်န့ၣ်ဘျးတဖၣ်လၢ နပုၤမၤတၢ်ဖိ(တဖၣ်) အဂီၢ်သ့န့ၣ်လီၤ.

ဆၢတဲင်လၢမ့ၢ်နတၢ်တိၣ်ကျဲၤအံၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်ခါ

နမ့ၢ်ပုၤအဂ့ၢ်ကတၢ်တဂၤလၢကဆၢတဲင်လၢမ့ၢ်န IRIS တၢ်တိၣ်ကျဲၤအံၤမၤတၢ်ခါ မ့တမ့ၢ် မ့ၢ်တၢ်အံၤလိၣ် ဘၣ်လၢ ကဆိတလဲအသး နီၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်နကဆိကမိၣ် တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်ဒ်အမ့ၢ်-

- မ့ၢ်ယဘူးထီၣ်လၢယကတုၤထီၣ်ဒီးယတၢ်ပညိၣ်ဖိတၢ်တဖၣ်ခါ.
- မ့ၢ်ယမၤတၢ်ဖိတၢ်မၤလၢယအဲၣ်ဒီး, ဒီးန့ၣ်ရံၣ်ဒီးတၢ်ဘူးတၢ်လဲလၢယအဲၣ်ဒီးခါ.
- မ့ၢ်ယန့ၣ်လီၤပၣ်ဃုၣ်လၢယပုၤတၢ်အပုၤဒ်ယဃုထၢအသးခါ.
- မ့ၢ်ယစူးကါတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢတၢ်မၤတၢ်လၢယမုၢ်လၢသးခါတဖၣ်ခါ.
- မ့ၢ်ယစူးကါတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢလၢလီၣ်လိၣ်ဒီးပုၤလၢယအဲၣ်အီၤတဖၣ်စ့ၢ်ကီးခါ.
- မ့ၢ်ယပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်မၤတၢ်လၢကျဲၤလၢယအဲၣ်ဒီးမၤအဝဲသ့ၣ်မၤဝဲစ့ၢ်ကီးခါ.
- မ့ၢ်ယတၢ်တိၣ်ကျဲၤမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ယတၢ်အိၣ်မူအိၣ်ဂဲၤခါ.

တနံၣ်တဘျီတၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ

နတၢ်ကြးဝဲဘၣ်ဝဲလၢ IRIS အဂီၢ်န့ၣ် တၢ်ကနီၤဖးပၣ်ဖျါထီၣ်အီၤတနံၣ်စုၣ်စုၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးန့ၣ်ပၣ်ဖျါထီၣ်ပၣ်ဃုၣ်ဒီး-

- န Medicaid ကျိၣ်စ့ဂ့ၢ်ဝီတၢ်ကြးဝဲဘၣ်ဝဲ, လၢဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤလၢနကီၢ်ရၣ်ခိးထံၣ်တၢ်ဟဲန့ၣ်တၢ်ရဲၣ်သဲကတီၤဝဲဒၢဒီးန့ၣ်လီၤ.
- န Medicaid တၢ်ဖဲတၢ်မၤတၢ်ကြးဝဲဘၣ်ဝဲ. န IRIS ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ခၢ်စးကရၢကဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါဆိန့ၣ်ဒီးမ့ၢ်န့ၣ်မုၢ်သီအံၤဒီးကရဲၣ်ကျဲၤလီၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒီးန့ၣ်လၢကကွၢ်ကဒါက့ၤနကတီၢ် ထီၣ်တၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်သမံသမိးအကျိၤအကျိၤ, လၢအကမၤနီၣ်မၤဃါန Medicaid တၢ်ဖဲတၢ်မၤတၢ်ကြးဝဲဘၣ်ဝဲ လၢအဆဲးမၤအသးန့ၣ်လီၤ.
- ထံၣ်လိၣ်သးဒီးန့ၣ် IRIS ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်လၢကတၢ်ပီၣ်န IRIS တၢ်တိၣ်ကျဲၤန့ၣ်လီၤ.

အိတ်ဆီးပွဲဒီးတၢ်အိတ်ဆူၣ်အိတ်ချွဲဒီးတၢ်ပူၤဖျဲး

IRIS မ့ၢ်ဝဲ Medicaid တၢ်ဟ့ၣ်လီၤကွၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တၢ်တိၣ်ကျဲၤဒီးအိတ်ဒီးမူဒါလၢကမၤလီၤတၢ် IRIS ပူၤန့ၣ်လီၤပုၤဃုာ်တၢ်ခဲလၢၣ်အတၢ်အိတ်ဆူၣ်အိတ်ချွဲဒီးတၢ်ပူၤဖျဲးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲနမူဒါလၢနကပၤဖျါထီၣ်တၢ်မၤအသးတမံၤလၢလၢနသ့ၣ်ညါအီၤ မ့တမ့ၢ် တနၢ်န့ၣ်တၢ်လၢအကကဲထီၣ် တၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢနၤ မ့တမ့ၢ် IRIS ပူၤန့ၣ်လီၤပုၤဃုာ်တၢ်တၢ်လၢလၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢလၢတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤအသးလၢတၢ်ပၤဖျါထီၣ်အီၤသ့အဒိတဖၣ်ဒီးထၢန့ၣ်ယုာ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢဘၣ်တၢ်မၤဝံၤအီၤလၢပူၤအဂၤ, ဒ်အမ့ၢ် ဟံၣ်ဖိဃီဖိ, တံၤသကိးတဖၣ်, ပူၤဟ့ၣ်တၢ်ကွၢ်ထွဲတဖၣ်, တၢ်မၤစၢၤအပူၤဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်, မ့တမ့ၢ် ပူၤလၢနပူၤတၢ်အပူၤ-

- မၤတရီၤတပါ မ့တမ့ၢ် တကန့ၣ်ယုာ်
- တၢ်မၤကမၤကွၢ်မ့ၢ်သဲး
- တၢ်သံတၢ်ပုၤ
- လီၤတဲၣ် မ့တမ့ၢ် ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး
- ထီၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်
- ကသံၣ်ကသီ မ့တမ့ၢ် တၢ်အိတ်ဆူၣ်အိတ်ချွဲဂီၢ်အူ
- ကသံၣ်ကသီ တၢ်ကမၤတဖၣ်
- တၢ်စူးကါကမၤကျိၣ်စု
- တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်ဟးဂူၣ်ဟးဂီၤ

နမ့ၢ်သ့ၣ်ညါ မ့တမ့ၢ် တနၢ်န့ၣ်တၢ်မၤအသးတဖၣ်အံၤကဲထီၣ်အသးန့ၣ်, ဆဲးကျိးန IRIS ပူၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ခါၣ်စးကရၢလၢအဆိအချလၢတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢကဟဲ 24 န့ၣ်ရံၣ် အတီၢ်ပူၤန့ၣ်တက့ၢ်. တၢ်ဆၢကတီၢ်မ့ၢ်လဲၤတလၢကွၢ်ဖဲတၢ်မၤအသးကဲထီၣ်အခါန့ၣ်, နကြးဆဲး ပၤဖျါထီၣ်ဒီး န့ၣ်လီၤ.

နၤ မ့တမ့ၢ် ပူၤတၢ်လၢလၢနသ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်မၤတရီၤတပါအီၤ မ့တမ့ၢ် တကန့ၣ်ယုာ်အီၤန့ၣ်, ကိးနလီၢ်ကဝီၤပၤကီၢ် ပူၤဘၣ်မ့ဘၣ်ဒါတဖၣ် မ့တမ့ၢ် နကီၢ်ရံၣ်ဒီးထီၣ်တၢ်ကဟ့ၣ်ယၢ်ပူၤသးပုၤတၢ်မၤစၢၤဝဲဒၤလၢကမၤတၢ်ပၤဖျါန့ၣ်တက့ၢ်. တဘျီဃီ, ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါန IRIS ပူၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ခါၣ်စးကရၢဘၣ်ဃးဒီးတၢ်မၤအသးလၢအနးလၢအကဲထီၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

နမူဒါလၢ IRIS အပူၤ

နအိတ်ဒီးမူဒါအရဲဒိၣ်တနီၤလၢကမၤလၢပွဲၤအီၤလၢကမၤလီၤတၢ်နမၤတၢ်ကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်ဒီး IRIS န့ၣ်တက့ၢ်. တၢ်မၤစၢၤအံၤ အိတ်ဝဲဒၣ်လၢကမၤစၢၤနၤလၢနကမၤလၢပွဲၤနမူဒါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နမူဒါတဖၣ်ပုၤဃုာ်ဒီး-

- န့ၣ်လီၤပုၤဃုာ်လၢ IRIS ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအကတီၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- န့ၣ်လီၤမၤဃုာ်မၤသကိးတၢ်ဒီး IRIS ပူၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်လၢနဃုာ်အီၤဒီးဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါအဝဲသ့ၣ်လၢနလိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤထဲလဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ဒုးအိတ်ထီၣ် IRIS တၢ်တိၣ်ကျဲၤလၢအတုၤထီၣ်ဒီးနကတီၢ်ထီၣ်-တၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်ပညိၣ်ဖိတၢ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ကွဲးရဲၣ်လီၤပၤဖျါထီၣ် IRIS-ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢအအိတ်လၢ နတၢ်တိၣ်ကျဲၤအဖိခိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ရဲၣ်ကျဲၤလီၤသးလၢကမၤန့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးတၢ်မၤစၢၤလၢနလိၣ်ဘၣ်အီၤဒီးပၤဃုာ်တၢ်မၤနီၣ်မၤဃါလီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်ဃးဒီးတၢ်မၤစၢၤလၢနဒီးန့ၢ်ဘၣ်အီၤတဖၣ်တက့ၢ်.
- မၤဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်တိၣ်ကျဲၤ.
- ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဆူန့ၣ်ကျိၣ်စုတၢ်မၤကစၢ်ပူၤခါၣ်စးအအိတ်ဒ်သိးပူၤကမျၢၢ်ဒီးခိပနံၣ်တဖၣ်လၢအဟ့ၣ်လီၤနၤတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်န့ၢ်အပူၤဖဲတၢ်မၤန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်တက့ၢ်.

- ပပ်ဖျါထိပ်တင်မအသးလအနးတဖှ်ဆူနု IRIS ပှဟှ်ကူတင်ခါးစးကရအအိတ်ကုဂ်. ပပ်ဖျါထိပ်တင်ထိပ်တင်ဆါဟံင်, တင်အံးထွဲကွဲထွဲဟံင် မ့တမ့ တင်နုဆဲးလီမံဆူဝဲကျဲတဖှ်ဆူနု IRIS ပှဟှ်ကူတင်ခါးစးကရအအိတ်ကုဂ်.
- ရဲတဲကတီနု IRIS တင်တိတ်ကျဲတင်ကြးဝဲဘဲဝဲ, ပပ်ဆူဒီးနု Medicaid တင်ဖဲးတင်မဒီးကျိတ်စုဂ်ဝိတ်ကြးဝဲဘဲဝဲနုတကုဂ်.
- ဟှ်သကိး Medicaid တလိတဘျီတင်ဟှ်သကိးစုပပ်ဖှ် (ကွဲလလလံ).
- မလီတင်လအနုပှဟှ်တင်မစးတဖှ်မလပဲ Medicaid ပှဟှ်လီတင်မစးဒီးတင်မစးတင်အင်လီအီလီတဖှ် တကုဂ်.
- ပျဲ IRIS နုလီမလနုတင်ဂ်တင်ကျဲလအလိတ်ဘဲဝဲဒင်လကပလဲနုတင်ကြးဝဲဘဲဝဲ မ့တမ့ ကမစးကတီဝိထီ-တင်ကွဲထွဲ-ဘဲဝဲထွဲတင်လိတ်ဘဲဝဲတဖှ်တကုဂ်.

တင်မကစင်အမူအဒါတဖှ်ဖဲနုဒီးလဲနုနီကစင်ပှမတင်ဖိတဖှ်

- ကွဲကဒါကုတင်မကစင်တင်စးထိပ်ဖဲးကဲးအဘိတ်လဘဲတင်ဟှ်လီအီလအနုပှဟှ်ကူတင်
- ကွဲကဒါကုပှမတင်ဖိတင်စးထိပ်ဖဲးကဲးအဘိတ်ဒီးနုပှမတင်ဖိတဂစုစု
- မလီတင်နုပှမတင်ဖိတဖှ်အလိလဲအယုင်, တင်အိတ်ဘူးအိတ်သါတစိဖဲဒီးတင်နုဘျူးတမံလင်လင်လအတဖှ်ခဲလင်အိတ်လအတင်တိတ်ကျဲတင်နုကျဲအပူ
- မပျဲဒီးတိတ်ဖျါထိပ်တင်မကစင်ဒီးပှမတင်ဖိတင်စးထိပ်တင်ကွဲနီကွဲးယါတင်မဆူနု IRIS ကျိတ်စုတင်မကစင် အပှခါးစးအအိတ်တချူးလအနုပှမတင်ဖိစးထိပ်မတင်မ (နုပှဟှ်ကူတင်ကမစးလအနုကမပျဲလင်ကိတ်ဒိတဖှ်အံးနုလီ.)
- ပဆှာရဲကျဲဒီးအံးထွဲကွဲထွဲနုပှမတင်ဖိတဖှ်
- ရဲကျဲလီပှမတင်ဖိတဂလင်လင်လအနုဒီးလဲအီဒီးသိးအဝဲသုတ်တမတင်အါနု တနွံ 40 နုရဲလအတအိတ်ဒီးတင်အုတ်ကီ ဟှ်ခွဲးနုတကုဂ်.
- မပျဲဒီးအုတ်သးလအနုပှမတင်ဖိတင်ကွဲနီကွဲးတင်မအဆကတီခဲးကတဖှ်ဒီးတိတ်ဖျါထိပ်တင်သုတ်တဖှ်နုဆူနု IRIS ကျိတ်စု တင်မ ကစင်အပှခါးစးဘဲဆာဘဲကတီလကထူးထိပ်ရလီတင်ဟှ်ပှမတင်ဖိဘူးလဲအဆကတီလင်ကွဲတဖှ်အဂီတကုဂ်.
- အင်လီအုတ်သးဒီးတင်ကွဲနီကွဲးတင်မအဆကတီခဲးကတလအတင်မတင်အနုရဲလအတလကွဲနုရဲလအနု IRIS တင်တိတ်ကျဲ ပပ်နီအီတဖှ်တဂုနုတကုဂ်.
- အုတ်သးလအတင်ဟှ်တင်ဘူးတင်လဲလအတင်မစးတဖှ်အဂီလအတင်မစးတင်ဟှ်စိဟှ်ကမီအပူဖဲလင်တြင်အဖိခိတ်နုတကုဂ်.

နုတလိတဘျီ Medicaid တင်ဟှ်သကိးတင်ဘူးတင်လဲတဖှ်

နု Medicaid တင်ကြးဝဲဘဲဝဲလိတ်ဘဲဝဲဒင်လအနုကဟှ်တလိတဘျီတင်ဟှ်သကိးတင်အပူတင်ဘူးတင်လဲ, ဒီးတင်အံးမုဲဝဲနုမူဒါလအနုကဟှ်လီစုတလိတဘျီဆူတင်ကြးဝဲဘဲဝဲလအအိတ်တင်လအ Medicaid ဒီး IRIS အဂီနုလီ. နုကီရဲဒီးထိတ်တင်ဟဲနုတင်ရဲသဲကတီဝဲဒါးကဘိးဘဲသုညါနုဖဲနုမုဲလိတ်ဘဲဝဲလအနုကမတလိတဘျီတင်ဘူးတင်လဲနုလီ. တင်လီတုင်လီကင်လကမတင်ဘူးတင်လဲလအတင်လိတ်ဘဲဝဲအီတဖှ်အံးကဒူးအိတ်ထိတ်တင်လီဘဲယိတ်လအ Medicaid ဒီး IRIS တင်ကြးဝဲဘဲဝဲနုလီ. တင်ဟှ်သကိးတင်အပူတဖှ်အဆကတီလင်ကွဲဖဲတင်စးထိတ်တလိတစုစုဒီးတင်ကြးဆှာအီဆူနု IRIS ကျိတ်စုတင်မကစင်ပှခါးစးအအိတ်နုလီ.

ဟှ်လီတင်ဟှ်သကိးတင်ဘူးတင်လဲအပူတဖှ်ဆူ IRIS အအိတ်, ဒီးဆှာတင်သုတ်တဖှ်အံးဆူနု IRIS ကျိတ်စုတင်မကစင် ပှခါးစးလအနုယုထာအီအအိတ်တကုဂ်. နုမုဲအိတ်ဒီးတင်သံကွဲတဖှ်လအဘဲသးဒီးတင်မတင်ဟှ်သကိးတင်အပူတင်ဘူးတင်လဲနု, ဆဲးကျဲ IRIS ဖဲ 1-888-515-4747 တကုဂ်.

တၢ်တီၢ်ဖျါထီၣ်တၢ်ပၢၣ်ဒုၣ်ပၢၣ်ကမၢၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်တမံသးတမံ

နမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ပၢၣ်ဒုၣ်ပၢၣ်ကမၢၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမံဘၣ်ဃးဒီး IRIS န့ၣ် အဆိကတၢ်ဆဲးကျိးဒီးန့ၣ် IRIS ပှၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ် မ့တမ့ၢ် န့ၣ် IRIS ပှၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ခၢၣ်စးကရၢန့ၣ်တက့ၢ်. နကကိးစ့ၢ်ကိးဒီးဂ့ၢ်ဂီၢ်အူလီၤတဲစိလၢတလိၣ်ဟ့ၣ်အပူၤ ဖဲ 1-888-203-8338 ဒီး ဃုထီၣ် လၢ နကတဲသကိးတၢ်ဒီးတၢ်တိၣ်ကျါအခၢၣ်စး, မ့တမ့ၢ် ဆှၢအံမ့(လ) DHS IRIS Grievances ဖဲ DHSIRISGrievances@wisconsin.gov.

နကမၤန့ၢ်တၢ်တိၣ်စၢၤမၤစၢၤလၢကမ့ၢ်ပှၤတဲစၢၤတၢ်အိၣ်, လၢအကမၤစၢၤန့ၢ်လၢတၢ်ဃိသမံထံဒီးဃုၣ်လီၤ IRIS-ဘၣ်ထွဲတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ကမ့ၢ်ပှၤတဲစၢၤတၢ်အိၣ်ခံၣ်ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢနသးန့ၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

နသးမ့ၢ်အိၣ် 18-59 န့ၣ်အဃိ, တၢ်မၤန့ၢ် IRIS ombudsmen (ကမ့ၢ်ပှၤတဲစၢၤတၢ်) သ့ဝဲခီဖျိ Disability Rights Wisconsin (ပှၤက့ၢ်ဂီၤတလၢတပှဲတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် Wisconsin) ဖဲ ဟီၣ်ကဝီၤ သၢကဝီၤအဝဲဒီးတဖၣ်အပူၤလီၤ-

Madison
Disability Rights Wisconsin
131 W. Wilson Street, Suite 700
Madison, WI 53703
608-267-0214
TTY: 888-758-6049
ဖဲး(စ)စဲးဆှၢလံာ်- 608-267-0368
လီၤတဲစိဆဲးကလီ - 800-928-8778

Milwaukee
Disability Rights Wisconsin
6737 W. Washington Street, Suite 3230
Milwaukee, WI 53214
414-773-4646
TTY: 888-758-6049
ဖဲး(စ)စဲးဆှၢလံာ်- 414-773-4647
လီၤတဲစိဆဲးကလီ - 800-708-3034

Rice Lake
Disability Rights Wisconsin
217 W. Knapp Street
Rice Lake, WI 54868
715-736-1232
TTY: 888-758-6049
ဖဲး(စ)စဲးဆှၢလံာ်- 715-736-1252
လီၤတဲစိဆဲးကလီ - 877-338-3724

နသးမ့ၢ်အိၣ် 60 မ့တမ့ၢ် ဆူအဖီခိၣ်န့ၣ်, န IRIS ombudsman (ကမ့ၢ်ပှၤတဲစၢၤတၢ်) မ့ၢ်ဝဲ Board on Aging and Long-Term Care, ဃုၣ်ဒီးဝဲဒီးတဖၣ်လၢအိၣ်လၢကိၢ်စဲၣ်ဒီးတဘျီ, ဖဲ-

Board on Aging and Long-Term Care

လီၤတဲစိကလီ- 1-800-815-0015

တၢ်ပၢၣ်ဒုၣ်ကမၢၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်တမံသးတမံတဖၣ်တကတၢ်ဒီးန့ၣ် IRIS ပှၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ခၢၣ်စးကရၢ, န IRIS ကျိၣ်စ့တၢ်မၤကစၢ်ပှၤခၢၣ်စး, မ့တမ့ၢ် ကမ့ၢ်ပှၤတဲစၢၤတၢ်န့ၣ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ကနဲၣ်လီၤအီၤဆူ Wisconsin Department of Health Services အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

Department of Health Services

P.O. Box 7851

1 W. Wilson Street, Room 665

Madison, WI 53707-7851

608-266-1865

TTY: 888-701-1251

အံမ့(လ)- DHSIRIS@wisconsin.gov

ပှၤယဲၤသန့- <https://www.dhs.wisconsin.gov/iris/index.htm>

တၢ်စိၣ်ဆှၢ်ဆူ IRIS ပှၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ခၢၣ်စးကရၢအသီ မ့တမ့ၢ် IRIS ကျိၣ်စ့တၢ်မၤကစၢ် ပှၤခၢၣ်စးအအိၣ် မ့တမ့ၢ် ဟးထီၣ်ကွံၣ်လၢ IRIS တၢ်တိၣ်ကျဲၤ

နကဃုထၢလၢနကဆှၢ်ဆူ IRIS ပှၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ခၢၣ်စးကရၢအလၢတဖၣ်အအိၣ်လၢအအိၣ်လၢနလီၢ်ကဝီၤ အပူၤဖဲတၢ်ဆၢကတီၢ် တဘျီ လၢလၢန့ၣ်လီၤ. နဆဲးကျိးနလီၢ်ကဝီၤပှၤသးပှၤဒီးပှၤကွၢ်ဂီၤတလၢတပျဲတၢ်မၤစၢၤစဲထီၣ်အအိၣ်လၢနကမၤတၢ်စိၣ်ဆှၢ်ဆူသ့န့ၣ်လီၤ.

နမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးစိၣ်ဆှၢ်ဆူကျိၣ်စ့တၢ်မၤကစၢ်ပှၤခၢၣ်စးအအိၣ်န့ၣ်, ဆဲးကျိးန IRIS ပှၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်လၢအမၤစၢၤနသ့လၢ နကဆှၢ်ဆူတၢ် အအိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

နကဃုထၢလၢနကဟးထီၣ်လၢ IRIS တၢ်တိၣ်ကျဲၤသ့တဘျီလၢလၢန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤအရ့ဒိၣ်လၢနကဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ တၢ်တိၣ်ကျဲၤ လၢ နကဟးထီၣ်ကွံၣ်န့ၣ်လီၤ. ဝံသးစူၤဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါန IRIS ပှၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ခၢၣ်စးကရၢလၢ ကမၤစၢၤနဒီးတၢ်မၤ အကျိၤအကျဲအံၤ တက့ၢ်. နဆဲးကျိးနပှၤသးပှၤဒီးပှၤကွၢ်ဂီၤတလၢတပျဲတၢ်မၤစၢၤစဲထီၣ်သ့န့ၣ်လီၤ. နကဟဲက့ၤကဒါက့ၤဆူ IRIS ဟ့ၣ်လီၤနဒီး တၢ်ကြးဝဲ ဘၣ်ဝဲလၢအအိၣ်တၢ်ဒီးမၤလၢပှၤနတၢ်တိၣ်ကျဲၤမူဒါတဖၣ်သ့န့ၣ်လီၤ.

တၢ်စံးဆၢလၢ နတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်အဂီၢ် မ့တမ့ၢ် လၢတၢ်ကဒီးန့ၢ်အါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂီၢ်

ဆဲးကျိၤ IRIS ဖဲနမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးမၤန့ၢ်အါထီၣ်တၢ်တိၣ်စၢၤမၤစၢၤအခါန့ၣ်တက့ၢ်.

IRIS လီတဲစိစဲထီၣ်

တၢ်ပၣ်တၢ်တၢ်ကလုာ်ဒီး TTY- 1-888-515-IRIS (4747)

အံၤမု(လ)-info@Wisconsin-IRIS.com

ပှၤယဲၤသန့- <https://www.dhs.wisconsin.gov/iris/index.htm>

တၢ်ကတိၤဖျၢၣ်အိၣ်ပညိတဖၣ်

IRIS – INCLUDE, RESPECT, I SELF-DIRECT

Wisconsin တၢ်ပၤဆၢလီၤနီၢ်ကစၢ်သးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်တိၣ်ကျဲၤ ခိၣ်ဖျိနတၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤနကတိၢ်ထီတၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢန **IRIS** စုတိၣ်ပၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. **IRIS** ကျိၣ်စုတၢ်မၤစၢၤပွၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ဒီးတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢနဃုထၢအီၤလၢအဘၣ်ထွဲလိၣ်သးဒီးနကတိၢ်ထီတၢ်ကွၢ်ထွဲအစၢထွဲထီၣ်တဖၣ်လၢနတၢ်သကိးတဖၣ်ဒီး ဟံၣ်ဖိဃီဖိ တဖၣ်တဟ့ၣ်လီၤဝဲတဖၣ်တသ့န့ၣ်လီၤ. **IRIS** မၤတၢ်ဒ်တၢ်ဃုထၢအဂၤတခါလၢကပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤကတိၢ်ထီတၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်တိၣ်ကျဲၤ တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

IRIS စုတိၣ်ပၣ်

ကျိၣ်စုလၢတၢ်လိၣ်ဘၣ်အီၤလၢကမၤစၢၤနတၢ်မၤစၢၤလၢအမၤအသးအဖၢမုၢ်တဖၣ် တပၣ်ဃုၣ်ဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဘျီအဂီၢ် မ့တမ့ၢ် အပူၤ ဒိၣ်တဖၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. နစုတိၣ်ပၣ်အံၤဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢနတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်အဖိခိၣ်ဒီးဆိတလဲအသးသ့ဖဲ အလိၣ်မုၢ်အိၣ်ဝဲအခါ န့ၣ် လီၤ. နစုတိၣ်ပၣ်ပၣ်ဖျိၣ်ဒွဲးတယၣ်တဖၣ်ကဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ခိၣ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤအီၤဒီးနတၢ်ချးလၢနဃုထၢ **IRIS** န့ၣ်လီၤ. ဖဲနအိၣ်ဒီးတၢ်တိၣ်ကျဲၤ ဝဲၤ အလိၣ်ခံ, နစုတိၣ်ပၣ်အံၤမုၢ်ဝဲ, **IRIS**-မၤစၢၤတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်အပူၤလၢတၢ်ကွဲးရဲၣ်လီၤပၣ်ဖျါ အီၤလၢ နတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ဒီးတၢ်မၤစၢၤတၢ် တိၣ်ကျဲၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

IRIS ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်/ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်

ပုၤလၢနဟ့ၣ်အီၤတၢ်မၤလိအီၤလၢနပုၤတဝၢအပူၤ လၢအမၤစၢၤနလၢနကပၢ် **IRIS** တၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်, မၤစၢၤနလၢ နကဒုးအိၣ် ထီၣ်ဒီး မၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲဒီးတၢ်မၤစၢၤတၢ်တိၣ်ကျဲၤ, ဒီးဟ့ၣ်လီၤတၢ်တိၣ်ကျဲၤမၤစၢၤဒ်နလိၣ်ဘၣ်အီၤအသး န့ၣ်လီၤ.

IRIS ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ခၢၣ်စးကရၢ

ခၢၣ်စးကရၢလၢအအိၣ်လၢတၢ်မၤအလံၣ်ဃံးဃၢ်အဖိလၢ်ဒီး, ဒီးဘၣ်တၢ်အုၣ်ကီၤအီၤ, **Department of Health Services** တဖၣ်လၢ အရဲၣ်ကျဲၤတနံၤ-ဘၣ်-တနံၤ **IRIS** တၢ်ဖိးတၢ်မၤတဖၣ်, ပုၤဟ့ၣ်တၢ်သိၣ်လိတဖၣ်, တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲတဖၣ်ဒီးဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ **IRIS** ပုၤဟ့ၣ် ကူၣ်တၢ်တဖၣ်, ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးတၢ်မၤစၢၤတၢ်နဲၣ်ကျဲၤတဖၣ်, ဒီးစံးဆၢန့ၣ်, နဟံၣ်ဖိဃီဖိ, ဒီးပုၤအဂၤလၢအအိၣ်ဒီး တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နဃုထၢန **IRIS** ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ခၢၣ်စးကရၢဖဲနလီၢ်ကဝီၤပုၤသးပုၤဒီးပုၤကွၢ်ဂီၤတလၢတပုၤ တၢ်မၤစၢၤစဲထၢၣ် သ့န့ၣ်လီၤ.

IRIS ကျိၣ်စုတၢ်မၤကစၢ်ပုၤခၢၣ်စး

ခၢၣ်စးကရၢလၢအအိၣ်လၢတၢ်မၤအလံၣ်ဃံးဃၢ်အဖိလၢ်ဒီး, ဒီးဘၣ်တၢ်အုၣ်ကီၤအီၤ, **Department of Health Services** တဖၣ်လၢ အရဲၣ်ကျဲၤတၢ်မၤကစၢ်ပုၤခၢၣ်စးတၢ်ဖိးတၢ်မၤတဖၣ်, ဟ့ၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်ဒီးပုၤဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢနဒီးလဲအီၤအဘူးအလဲ, ဃု ကဒါက့ၤတၢ်ဟ့ၣ်သကိးတၢ်ဘူးတၢ်လဲတဖၣ်, မၤပွဲၤတၢ်လၢၣ်ဘျီလၢၣ်စုၤတၢ်ပၣ်ဖျါတဖၣ်, ဒီးမၤစၢၤနလၢနကအံးထွဲကွၢ်ထွဲန **IRIS** တၢ်လၢၣ်ဘျီလၢၣ်စုၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. န **IRIS** ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်မၤစၢၤနလၢနကဃုထၢန **IRIS** ကျိၣ်စုတၢ်မၤကစၢ်ပုၤခၢၣ်စးန့ၣ်လီၤ.

IRIS ပုၤန့ၣ်လီၤပၣ်ဃုၣ်တၢ်

ပုၤလၢအန့ၣ်ဆဲးလီၤမၤလၢ **IRIS** တၢ်တိၣ်ကျဲၤအပူၤ, လၢအပၣ်ဃုၣ်ဒီး **Wisconsin** ပုၤသးပုၤလၢအဃဲၤသံဃဲၤကျိတဖၣ်, ဒီးပုၤသးပုၤလၢ အအိၣ်ဒီးနီၢ်ခိ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်တလၢတပုၤတဖၣ်လၢအတုၤထီၣ်ဒီးတၢ်ကြးဝဲဘၣ်ဝဲတၢ်ပၣ်ပနီၣ်နီၣ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢ **IRIS** အပူၤ,

နမူပုၤန့ၣ်လီၤပုၣ်ဃုၣ်တၢ်, ဒီးန့ၣ်ဃုၣ်ထၢလၢနကပၢဆၢလီၤနကတီၢ်ထီတၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တဖၣ်ဒီး တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

IRIS နီၣ်ကစၢ်တၢ်ကွၢ်ထွဲပၢဆၢလီၤသး

IRIS ပုၤန့ၣ်လီၤပုၣ်ဃုၣ်တၢ်တဖၣ်လၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲလၢ **Medicaid** နီၣ်ကစၢ်တၢ်ကွၢ်ထွဲအဂီၢ်န့ၣ် ကပၢဆၢကွၢ်ထွဲလီၤအဝဲသ့ၣ် အနီၣ်ကစၢ် တၢ်ကွၢ်ထွဲ မ့တမ့ၢ် မၤန့ၢ် **Medicaid** နီၣ်ကစၢ်တၢ်ကွၢ်ထွဲလၢအသ့ၣ်လီၤအသးဖဲခၢၣ်စးကရၢန့ၣ်လီၤ.

IRIS တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးတၢ်မၤစၢၤတၢ်တိၣ်ကျဲၤ

တၢ်တိၣ်ကျဲၤလၢနကွဲးဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤ, လၢထဲတဂၤဇိၤမ့ၢ်ဂ့ၤ မ့တမ့ၢ် ဒီးတၢ်တိၣ်စၢၤမၤစၢၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, လၢကွဲးရဲၣ်လီၤပုၣ်ဃုၣ်ထီၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤ, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢနဃုၣ်ထၢအီၤလၢနကမၤပုၤန့ၣ်တၢ်ပညိၣ်ဖိတၢ်တဖၣ်ဒီးကတီၢ်ထီတၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်, တၢ်မၤစၢၤအပူၤတဖၣ်, အဝဲသ့ၣ်အတၢ်မၤအသးအခဲအံၤခဲအံၤ, ဒီးပုၤဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢတၢ်မၤစၢၤတခါစုၣ်စုၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢတၢ်တဟ့ၣ်အပူၤတဖၣ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတဖၣ်, ဃုၣ်ဒီး **Medicaid**-မၤစၢၤတၢ်မၤစၢၤတမံၤလၢလၢ လၢနမၤန့ၢ်အီၤ တဖၣ် စုၢ်ကိးတၢ်ကွဲးရဲၣ်လီၤပုၣ်ဃုၣ်ထီၣ်အီၤလၢနတၢ်တိၣ်ကျဲၤအဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. နတၢ်တိၣ်ကျဲၤစုၢ်ကိးပုၣ်ဃုၣ်ဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤ, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢနမၤန့ၢ်အီၤလၢတအိၣ်ဒီးအပူၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

MEDICAID

ဘၣ်တၢ်ကိးစုၢ်ကိးအီၤလၢအခိၣ်တီ **XIX**, အခိၣ်တီ **19** ဒီး **MA** မ့ၢ်ဝဲ ကီၢ်စဲၣ်-ဒီးထံကီၢ်-ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်တိၣ်ကျဲၤ လၢအပူၤ တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ-ဘၣ်ထွဲတၢ်ဖိတၢ်လံၤလီၤတၢ်လီၤဆဲး, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်စံၣ်ညိၣ်ပၢလီၤက့ၤသးဒၣ်ဝဲ

တၢ်ဂ့ၢ်လဲၣ်လဲၣ်ဃဲၣ်ဃဲၣ်လၢအိၣ်ပညိၣ်မ့ၢ်ဝဲနပၤဃၢၣ်နတၢ်အိၣ်မူအိၣ်ဂဲၤဒီးမ့ၢ်ဝဲထံဖိကီၢ်ဖိလၢအိၣ်ဒီးအလုၢ်အပူၤလၢပုၤတဝၢအပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်စံၣ်ညိၣ်ပၢလီၤက့ၤသးဒၣ်ဝဲအံၤဒီးသန့ၤထီၣ်အသးလၢတၢ်အခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိတၢ်ဘျၢယဲၢ်မံၤအဖီခိၣ်-

1. **တၢ်သဘျၢ** လၢနကဆၢတဲၣ်လီၤနသးလၢနအဲၣ်ဒီးအိၣ်မူတၢ်အိၣ်မူဒ်လဲၣ်
2. **တၢ်စိတၢ်ကမီၤ**အိၣ်လၢစုတိၣ်ပၣ်ပၣ်ဖျိၣ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးအဖီခိၣ်
3. **တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ** လၢကသုးကျဲၤတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢကျဲၤလၢအကဲဘျုးလၢနဂီၢ်
4. **တၢ်အိၣ်ဒီးမူဒါလၢ**နကအိၣ်ဒီးတၢ်ကူၣ်သ့လၢနကစူးကါကမျၢၢ်စုဒီးလၢတဖၣ်
5. **တၢ်ပၣ်ဂၢၢ်ပၣ်ကျၢၤ** နတၢ်ကဲခိၣ်ကဲန့ၢ်လၢအရဲဒိၣ်ဒိၣ်ပုၤတဲန့ၢ်ခဲးတၢ်တဂၤအသိး

WISCONSIN DEPARTMENT OF HEALTH SERVICES

Wisconsin ဝဲၤကျိၤလၢဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ **IRIS**. ဖဲၣ်ဒရၢၣ်စဲထၢၣ်လၢ **Medicaid** ဒီး **Medicare** တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်အဂီၢ်လၢအဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤ **IRIS** ခီဖျိ ပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢသဲးတၢ်သိၣ်တၢ်သီ အကူၣ် **1915(c)** န့ၣ်လီၤ.

တိန်နီ

နမူနာအဲဒ်ဒီးမနုၤအါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃးဒီး IRIS အဂီၢ်-

Wisconsin Department of Health Services IRIS ပှ်ယဲၤသန့-

<https://www.dhs.wisconsin.gov/iris/index.htm>

IRIS တၢ်ဆဲးကျိၤအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ

ကိး- 1-888-515-IRIS (4747)

အံၤမ့ၢ်(လ)- iris@wpsic.com